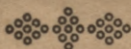

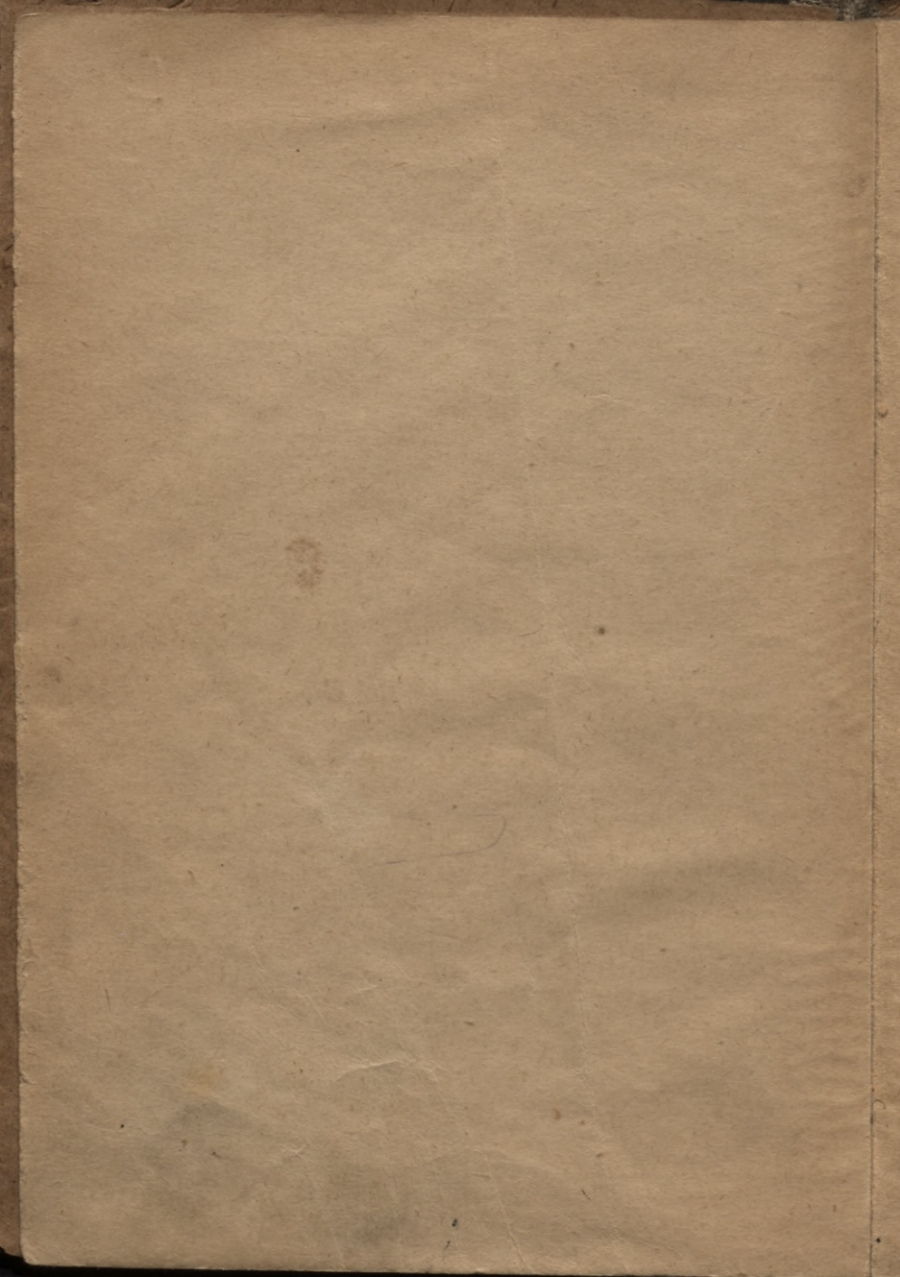
7
6

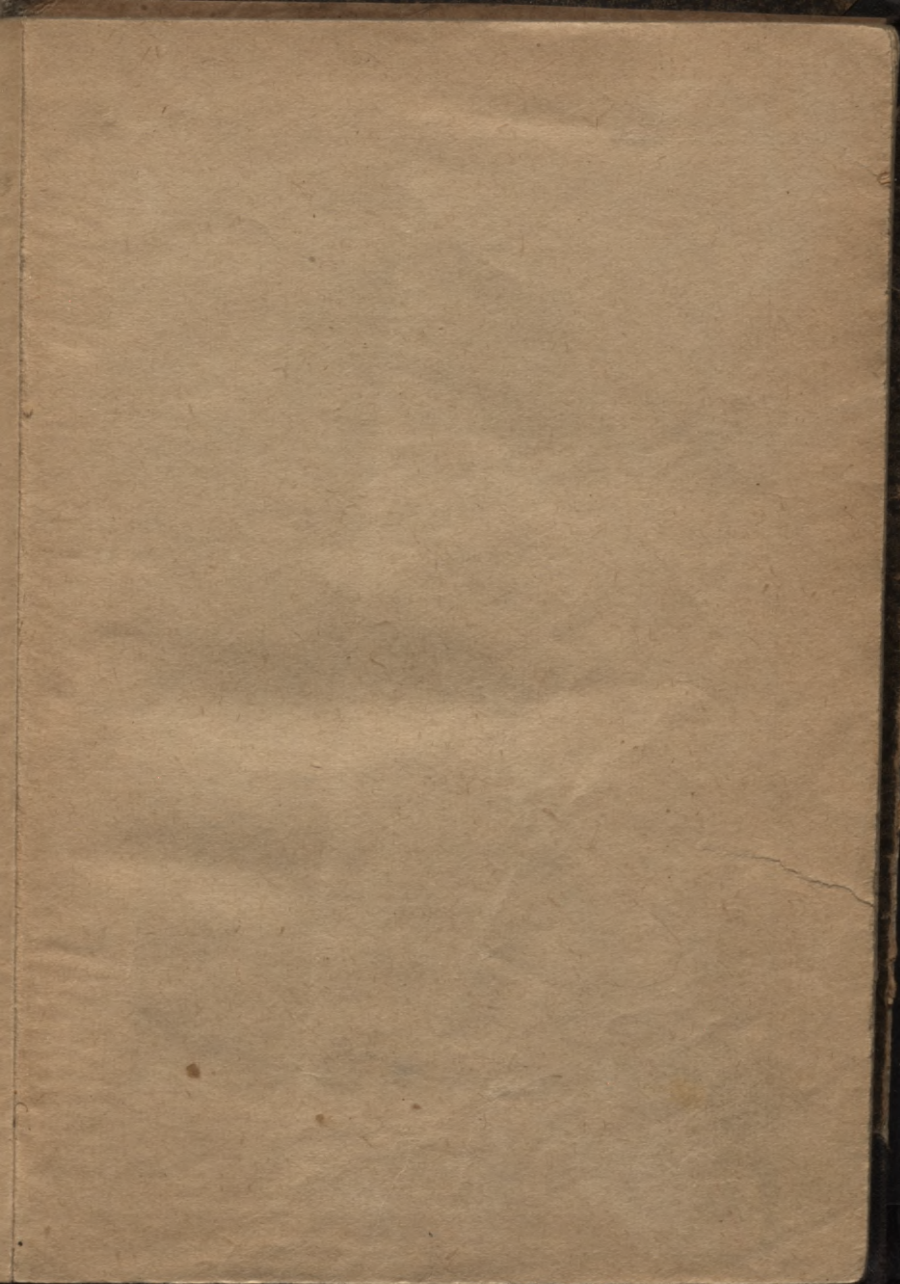
Kapteina Helmana

Isluhku gahjeeni
Latgales frontê

Isdewejs Kapteinis Helmans
Rigâ, 1921. g.

Hugo Helman.

90-2
L 56

m/f

L
9

Wisas teesibas patur autors.

Helmans, Hugo

Kapteina Helmana isluhku gabjeeni

V. 6

No V 6

Ivanu pag. valdes
Dangav. aprisks.

Isdewejs kapteinis Helmans.
Rigā, 1921. g.

~~5237K~~ (E) (V)

Drukats Aps. Min. drukatawā, Rīgā, Parka eelā Nē 6.

Latv.
VALSTS BIBLIOTĒKA
89-

Latv.
VALSTS BIBLIOTĒKA

~~90-7.289~~; 9 ats. lp.
0609094573

E e w a d s.

Aprakstot galwenos momentus is sawas kaujas dsihwes Latwijas atbrihwoschanâ no leelineeku juhga, ar leelu atsinibu un gandarijumu atsihmeju tos branschos tautas dehlus, kuri wisi brihwprahtigi palihdseja weikt schos, beeschi ļoti gruhtos isluhku gahjeenus.

Wiņu, it sewischķi krituscho — dahrgai peemiņai teek weltits mans darbs. Gribu dot plaschakai sabeedribai eespehju eedsilinatees pagahjuschâs kara ainâs, kad karawihri, neweena nepeespeesti, ar sawu dselss gribu lika dsihwibu us spehli ne tikai dsimtenes, bet ari wisas ziwilisetâs pasaules labâ.

Atsihmeju, ka manī weenadi waldija usskats par pastiprinatas isluhkoschanas swarigumu un nepeezeeschamibu. Labi pahrdomata un energiski iswesta dsihwê, wiņa zaur sawu straujumu sazeļ pretineekâ apjukumu, pat paniku, tahdejadi wahjinot wiņu moraliskâ un materiellâ siņâ.

Smagu pahrbaudijumu pilnâ 1919. gadâ schahds isluhkoschanas weids muhsu armijâ iswehrtâs par neatleekamako deenas prasibu. Muhsu jaunâ walsts toreis wehl nestahweja stipri us kahjam, wiņa turejâs weenigi ais wiņas droschajeem sargeem pret eekschejo un ahrejo eenaidneeku. Sewischķi pehdejais, neskatotes us sawu leelo skaitlisko pahrswaru (daschreis desmit un pat wairak kahrtigu), isturejâs ar preekschsihmigu zeenischanu, pagaidam neusdroschinadamees usbrukt. Schi godbijiba wiņeem tika eedwesta

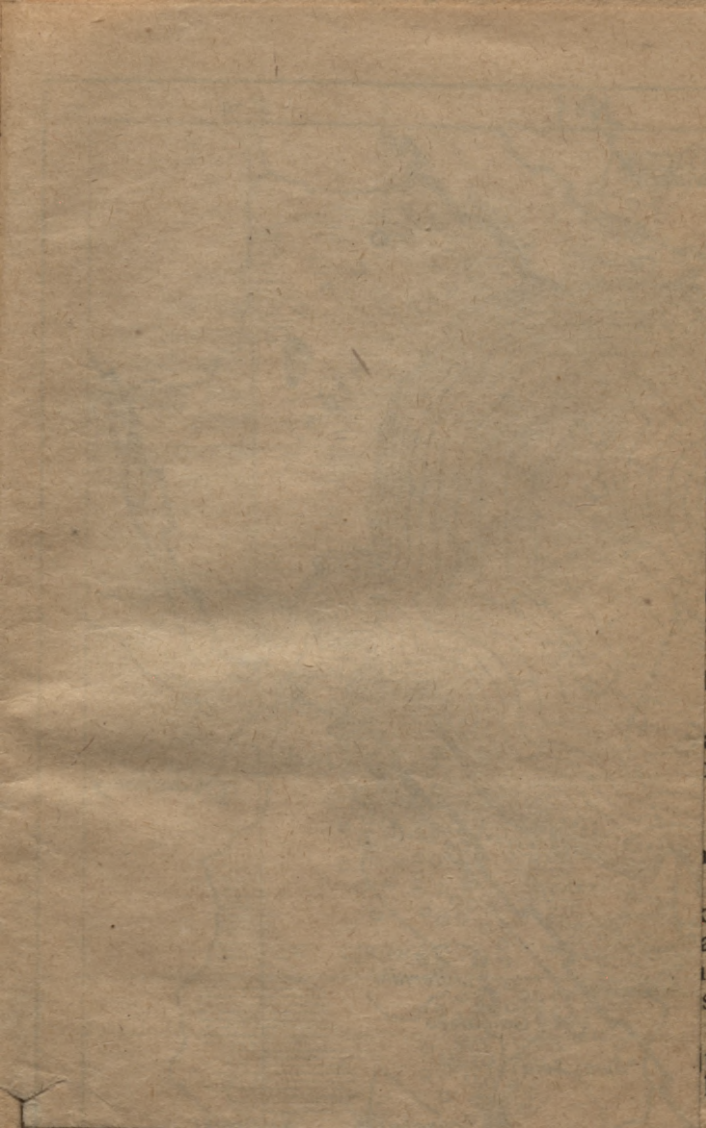

zaur muhsu beeschajam isluhkoschanàm, kuras pre-
tineeku atstahja pilnigâ nesinaschanâ par muhsu
pateeschàm spehjam.

Beigâs peesihmeju, ka katram scheid atstahsti-
tam manam gahjeenam galâ peeweenots ofizials ba-
taljona komandera telefonogramas noraksts.

Kapteinis H e l m a n s.

Rigâ, 20. julijâ 1921. g.

Mūsa fronte - - - - -
 Sarkana " - - - - -
 Izlūku gājeens . . . . .

Sekrets ▲

5. septembris 1919. gadā.

(Skat. schemu № 1).

Jau ilgaku laiku nekas nebija sinams par pretimstahwoschā eenaidneeka pozizijam, spehkeem un nodomeem. Lai eewahktu schahdas nepeezeeschāmas siņas, wjadseja saņemt guhstekņus.

Usdewums bija ļoti gruhts. Tā ka starp muhsu un pretineeka linijam atradās Lubanes esers, kursch schinī weetā werstes 8 plats un 14 werstes garsch, un, pehz pahrnahzeja isteizeeneem, otrā pusē t. i. lwdiņū sahdschā atrodas apmehram 100 wihru no 5. sarkano latweeschu strehlneeku bataljona ar 2 loschmetejeem un 2 minmetejeem, es nolehmu sekoscho: Sagahdajot no weetejeem swejneekeem 12 laiwas, pahrzeltees pahri eseram un issehstees wiņa deenwidu krastā, starp Maltas upi un lwdiņeēm, nodroschinajot sewi pret eenaidneeka warbuhtejo apeeschanu no Nagļu sahdschas puses, kur toreis stahweja 2 rotas no augschminetā 5. latweeschu strehlneeku bataljona un weens eskadrons (40 jahtneeki).

5. septembrī plkst. 20. man siņoja, ka laiwas esot kahrtibā. Islasiju no rotas 33 ustizamakos brihwprahtigus kareiwjus, un wiņeem sihki isskaidrojis kaujas usdewumu, pawehleju teem plkst. 22 eerastees pilnā kaujas gatawibā (ar wahzu kaskam) pee rotas schtaba, Ahboliņos. Noteiktā laikā pahrbaudiju kareiwju eerotschus un muniziju. Wiss bija pilnā kahrtibā, un plkst. 22, 15 dewamees us agrak nosihmeto isejas punktu. Eeweetoju kareiwjus laiwās un dewu katrai sawu ihpaschu numuru, lai pa-

suschanas gadijumâ buhtu wehlak weeglaks pahrskats. Dewu komandu: „Pehz kahrtas skaitees!“ Atskaneja: Pirmais, otrais, treschais un t. t. lihds diwpadsmiteem.

Eesehdôs pirmâ laiwâ un, pabrauzot us preekschu, pawehleju iswilktees weenâ linijâ. Drihs pehz tam no schaurâ kanala eebrauzam eserâ. Nakts bija loti gaischa. Mehnesis lehja sawus maigos sudrabortos starus pahr kluso uhdens lihmeni. Apkahrt wal-dija swinigs meers un negribejâs tizet, ka muhsu semei wehl naw atpuhtas. Tikai pareti tablumâ dobji nodimd schahweeni un ahtri atkal aprimst. Schis skaņas bija tagad weenigâs, kuras atgahdinaja nescheligo pilsoņu karu. Pa kreisi no mums steepâs kâ teewa, knapi saredsama strihpa, Lubanes esera purws. Schee „Baltee klahni“, kâ eedsiwotaji wiņu sauz, sawâ laikâ, kad gar wiņeem wilkâs pirmâ linija, atnesuschi mums dauds ļauna. Gandrihs nepahrbreenami wasaras widû, schee purwi us milsiga gabala neļahwa islikt wajadsigo apsardsibu. Zaur scheem dabiskeem wahrteem, ne no weena neaiskahrti, gahja un nahza komunistu speegi, pat weselas teroristu bandas, ar wiņeem eerotscheem un proklamazijam. Kâ mums, tâ ari leelineekeem „Baltee klahni“ dewa wislabakâs isredses us daschadâm apeeschanas kustibam; tikai muhsu pretineeki scho isdewibu nekad neisleetoja, jo wiņeem, kâ parasts, truhka wajadsigâ usņehmiba un drosme. Karsti gaiditâ Latgales atbrihwoschanas stunda wehl nebija situsi, un ilgi wehl bija jahzeesch schis nodewigais robs muhsu zeeschajâ frontê. . . Tuwojotees krastam, palikam usmanigaki, jo lwdiņi stahw kalnâ, no kura leelineeku posteņeem plaschs apskats. Negribedams gaischâs nakts dehl, tikt atklahts no eenaidneeka, nogreesos drusku pa labi.

Plkst. 2, 6. septembrî, nobraukuschi pee Maltas upes grihwas, atstahjam laiwas. Mehnesis bija no-

gahjis. Us rihta pusi usnahza beesa migla, kura no-
dewa eespehju orientetees. Schini brihdi newareju
neko usnemtees, tapehz sasauzu wisus kareiwijs un,
isstahdijis lauku sargus, atlahwu laudim atpuhstees.
Drihs atradam seena kaudsi, ap kuru saspeedamees,
zeeschi weens pee otra. Ta warejam us kahdu laiku
issargatees no augstuma un drehgnuma. Posteni tika
beeschi mainiti, lai wiņeem dotu, zik eespehjams, at-
puhtu. Ar rihta gaismas ausmu nepatihkamà
migla sahka retotees. . . No muhsu atraschanàs wee-
tas lihds Iwdiņeem bija 6 werstes. Noeet scho ga-
balu ar kahjam, eewehrojot stipri purwaino apga-
balu, buhtu nahzees ļoti gruhti. Eekahpam otrreis
laiwàs un pawirsijamees gar malu us austrumeem
kahdas 3 werstes, kur isgahjam malà. Wehl reis
isskaidroju kareiweem wisus sihkumus un muhsu
nopeetno stahwokli. No wiņu sejam maniju, ka
wisos walda pilniga pahrleeziba un ustiziba par
operazijas isdoschanos. Laiwu apsargaschanai at-
stahju weenu serschantu ar 2 kareiweem un, nostah-
dijis us Nagļu zeļa nowehroschanas posteni no tschet-
reem ziwekeem, ar pahrejeem dewos us Iwdiņeem.
Mums atlika ko eet 3 werstes. Schis, pats par sewi
neezigais zeļa gabals bija besgaligi gruhts. Bridàm
lihds zeļeem un, daudsàs weetàs, lihds pat jostai, pa
duļķaino purwa uhdeni; garà sahle sneedsàs pahri gal-
wai; nahza brihschi, kad kahds kareiwis eestiga tik
dsiji, ka ar pascha spehkeem newareja israhptees.
Tad ziti nahza palihgà un ar puhlem wiņu iswilka
ahrà.

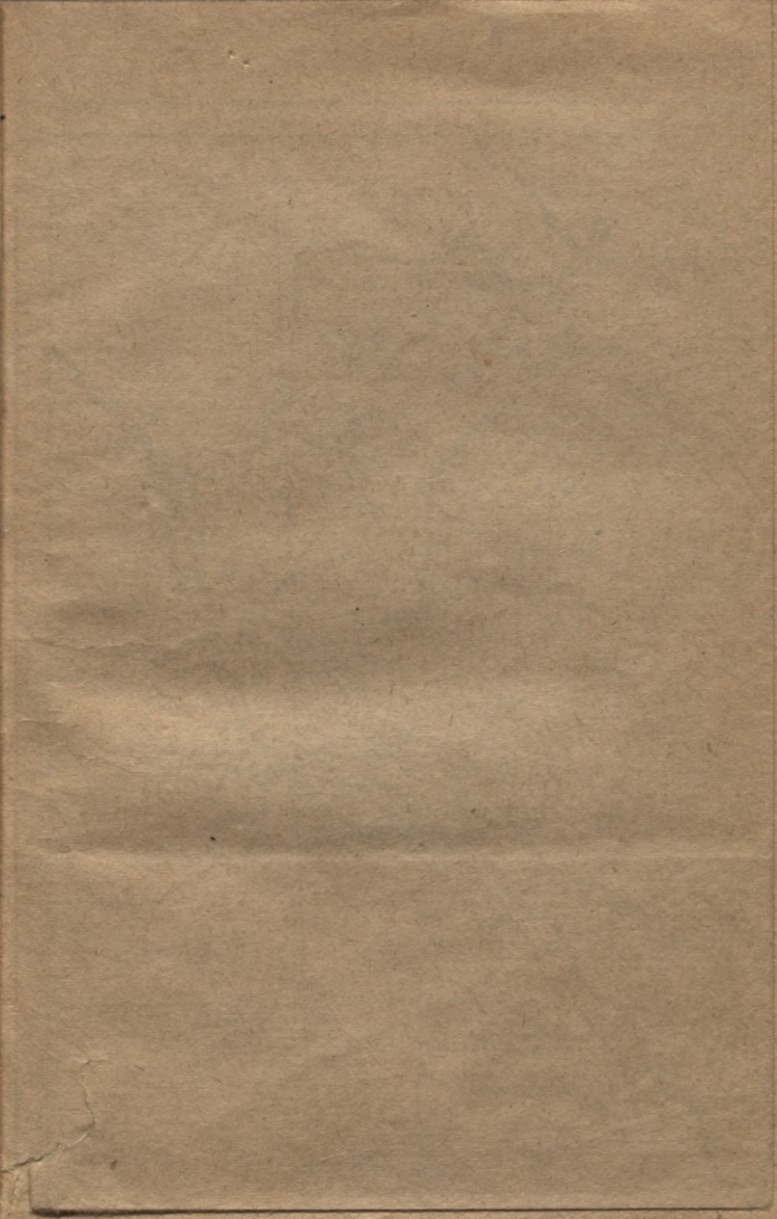
Ap 8 dsirdejàm pa labi suņus rejam. Pehz
ihsas apdomaschanàs usņemu scho wirseenu. Isnah-
zàm drihs us zeļa, kursch, azimreds ot, saweenoja Nag-
ļus ar Iwdiņeem. Purws schini weetà beidsàs un
eesahkàs kalnains apgabals. Uskahpis us kahda
pakalna, netahlu eeraudsiju gowis ganam. Turpat

ari bija ganu meitene un kahds wezs semneeks. Neskatotees us wisām puhlem, par pretineeka stahwokli no scheem zilwekeem neko newareju isdabuht sināt (kā leekas, wiņi muhs notureja par sarkanajeem). Issinaju tikai, ka atrodamees apmehram 400 soļus no lwdiņeem. Laiks bija dahrgs. Ļaudis sakahrtojās ķehdē un, peemehrojotees weetejai dabiskai aisardsibai, tuwojamees sahdshai no reetumeem. 100 soļus no lwdiņeem iswehrtu 20 zilwekus ķehdē us kalna, kursch bija ļoti isdewigs sahdshas apschau-dishanai, un ar pahrejeem 6 kareiweem, apbruno-teem ar rokas granatam, dewos taisni sahdshā eekschā. Daschus azumirkļus wehlah saguhstiju jau 2 sarkanarmeeschus. Pretineeks no pirmā pahrsteiguma atjehdsās un, sagrupejees sahdshas seemeļu daļā, atklahja us mums stipru minumeteju, loschmeteju un schauteņu uguni. Us ilgaku laiku schahdam pahrspehkam pretotees nebija domajams, un tas buhtu ari bes nosihmes, jo usdewums ar guhstekņu saņemschanu bija ispildits. Bes tam jau nowehroju sarkano apeeschanas kustibu. Dewu pawehli kahrtibā atkahptees. Atgreeschotees pa jau noeeto zelu, pahrzeetām atkal no jauna wisas agrakās gruhibas. Plkst. 13 sasneedsām laiwas. Isschahwu trihs reises gaisā, kas us Nagļu zela nostahditam nowehroschanas postenim bija par signalu eerastees pee laiwam Pehz wiņa eeraschanās pahrskaitiju kareiwijs, pee kam israhdijs, ka weens bija noklihdis.

Sarkanee nahza mums jau pa pehdam. Sasehdamees laiwās un isbrauzām us esera. Weenu laiwu atstahju malā, lai pasuduschais kareiwis, ja wiņam isdotos sasneegt scho weetu, waretu isglahbtees. Atradamees 1¹/₂ werstes attahļumā no krasta.

Leelineeki usgahja muhsu desanta weetu un no tureenes — pat ar loschmetejeem, kurus bija pahrsteepuschi pahri purwam, — suhtija mums pakal

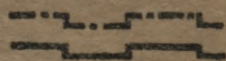

S
D

Mūsu fronte
Sarkana "

Izlūku gājeens
Mūsu posteņi ▲

beidsamos sweizeenus, welti isschķeeschot milsigu daudsumu patronu. Bes jeb kahdeem kawekļeem un tahļakeem saudejumeem pulksten 16 atradamees, pilnigi noguruschi, atkal sawas rotas rajonā.

Telefonograma Nr. 88. 6-XI-19. Plkst. 20.

I. pulka komandeeram.

Siņoju, ka 8. rotas kareiwji, skaitā 33 zilweki, ar wirsleitnantu Helmani wakar wakařā pahrbraukuschi pahr Lubanes eseru, eelenkuschi Iwdiņū meestiņū un to apschaudijuschi. Noschauts 1 sarkanarmeets, 2 saguhstiti. Atgreesuschees bes saudejumeem, isņemot weenu deserteeri. Pahreĵā linijā pahrmaiņū naw.

II. bataljona komandeers
kapitans: (paraksts) Erglis.

11. oktobris 1919. gadā.

(Skat. schemu Nr. 2)

Dabujuschi mehnesi atpakaļ masu pahrmahzibu un, redsedami, ka latweeschu karawihreem nekas naw par gruhtu, lai tiktū klaht eenaidneekam, leelneeki us preekschu nodomaja buht usmanigaki. — Pehz pahrnahzeju-sarkanarmeeschu un priwato nostahsteem, sarkano latweeschu strelhneeku bataljonu nomainijis 24. kahjneeku pulks; spahrni tagad teekot kahrtigi apsargati ar nowehroschanas posteņeem un stundeneekeem. Tahdam noluhkam ari nostahditi „Stary Dwor“ ā diwi leelgabali, kurus sedsot 30 ziiweki. Schi spehku konzenteschana esot wehrsta pret warbuhteju muhsu jaunu „desantu“ iszelschanu. Bet par nelaimi pretineeks isdarija rehķinu bes saimneeka un nowehrteja muhs par semu. Eewahzis, zik eespehjams, sihkas siņas, tuhdaļ nolehmū: „Batareja mums jaeņem.“ Nekawejotees sastahdiju operazijas

planu. Nolehmu pabraukt gar Aiweekstes upes isteku un iskahpt esera seemel-austrumu krastā, kur isdewigakā peestahschanās; no tureenes pahbrist purwu un iseet us zeļa „Stary Dwor“—„Sola“, kur atstaht nowehroschanas posteni; tahlak, apņemot „Stary Dwor“ no aismugures, islikt apsardsibu us zeļeem „Stary Dwor—Juchnowy“—„Stary Dwor—Iwdipi“, pehz kam ar pahrejeem eņemt batareju. Us manu pawehli tika sagatawotas 7 laiwas. Iswehlejos no rotas 1 wirsneeku ar 27 droschakeem kareiweem, un wahzu sistemas weeglo loschmeteju. Pehz agrak aprakstiteem sagatawoschanas darbeem, 10. oktobrī plkst. 21 ussahku gahjeenu. Netrauzeti iszehlamees esera seemeļu-austrumu malā, kur palika laiwu usraudsibai 3 kareiwi. Muhs pahrejos druhmais purws drihs saņehma sawos pretigos apkampeenos. Seemas tuwoschanās jau lika sewi ar weeglu salnu manit. Wiņas ustizigais pawadonis — besbehdigi postoschais seemelwehjsch, kaukdams klejoja pa behdigo ismiruscho lihdsenumu, kursch tikai wasarā peņem masleet peewilzigaku isskatu. Nakts tumsā ar puhlem wareja isschķirt wistuwakos preekschmetus. Daschi kareiwi, weetejee latgaleschi, sinaja scho apwidu ļoti labi un mehs tapehz ustizejamees wiņu wadibai. Pirmās diwas werstis nogahjam samehrā ahtri, eegrimdami tikai ar sahbakeem, bet jo tahlak, jo neisturamaki palika. Atkahrtojās 6 septembra gruhtibas Peekodinaju kareiweem turetees zeeschi kopā, jo tumsā noklihst nebija brihnums. Brahligi tika pehz kahrtas padots lihdsapņemtais loschmetejs ar wiņa peederumeem — lenschu kastem. Beeschi paspruka kahdam eegrimusчам apspeests issauzeens, waj atkal sirdi atweeglinoscha lamaschanās; peesteidsās ziti — neilga kņada — us kahjam nostahditais atkal apmeerinajās un no jauna peebeedrojās gahjeena rindai. Tā neatlaidigi traukdamees us preekschu, ar

neaprakstamu pazeetibu eekarojam soli pehz soļa. Katrai leetai kahdreis gals. Ari muhsu weenmuļigai purwa maisischanai . . . Uselpojam brihwaki, jo muklajs redsami samasinajās. Beidsot usduhramees us zeļa, — wedeji sawu usdewumu bija labi ispildijuschi. Neaismirstami atmiņā paliks asais kontrasts, — ais muguras besgaligais purws, scheid un tahļak zeetā seme. Tuwejā meschiņā drusku atpuhtinajam noguruschos lozekļus. Atwehleju uswilkt beidsamo duhmu, bet tikai slehpjot sauļā, kā nerahtni skolneeki dara. Pa to starpu nosihmeju trihs zilwekus schiņi weetā paleekoscham nowehroschanas postenim. 15 minutes wehļak eesahkam apeet „Stary Dwor“ no muguras. Zeļsch us „Juchnowy“ tika apsargats no otra nowehroschanas posteņa (3 zilweki). Peenahkuschi us 300 soļeem pee „Kwapaneeem“ (starpiba lihds „Stary Dwor“ tikai 40 soļu), eeraudsijam stundineeku, kursch bija atspeedees pee koka un, kā redsams, snauda. 2 us manu pawehli kareiwi peelihda wiņam no muguras un to saguhstija bes masakā trokschņa. Steidsoschi sarkano nopratinot, isinaju, ka „Stary Dwor‘ā“ pee leelgabaleem ir 20 zilweki, bet pahrejee us posteņeem un „Kwapanu“ krogā. Nahkoschais pretineeka posts muhs jau bija pamanijis un wairak reises isschahwa. Neatlika wairs laiks preeksch domaschanas. Wirsneekam ar 9 kareiweem usdewu eņņemt krogu, bet pats ar pahrejeem ar joni drahsos batarejai wirsū. Eelenzām mahju, kur guleja artileristi, atrahwām durwis un istrauzejam sarkanarmeeschuš ar sawu nepeeklahjibu no saldā meega. Wiņus saguhstit bija azumirkļa darbs Tuhliņ nosuhtiju nowehroschanas posteni us lwdiņu zeļa. Sehni gawileja par leelgabalu eeguhschanu. Drihs atskrehja aiselsuschees kareiwi un siņoja, ka krogs esot neeņņemams: „eekschā sehdot komunisti, kuri israhdot reti sihwu pretoschanos, un metot pa logeem

ahrâ rokas granatas.“ Muhsejee, aisslehpuschees ais tuwejam seena kaudsem, gaidot tahlakus rihkojumus.

Dusmas un ihgnums pahrnehma mani. Pirmam sarkano artileristam, kas gadijas pee rokas, pawehleju pagreest leelgabala stobru us krogu un eelahdet, un paschrozigi islaidu no 40—50 soļu attahluma daschus lahdiņus us logeem. Pehdejee, ar leelu daļu no seenas, tika sagrauti. Eekschâ wiss apklusa. Peeskrehjam klaht, eesweedam rokas granatas un, nogaidijuschi wiņu sprahdseenus, eegahjam eekschâ. Us grihdas guleja nosistee komunisti. Trihs palikuschee pa otru pusi isbehga, bet kareiwi wiņus skrejot noschahwa. Bija jau rihts, pulkstens rahdija pus 7. Atgreeschotees us batareju, redseju daschus kareiwjus apluhkojam kahdu no guhstekneem, un dsirdeju sakam: „kineetis.“ Nebija wairs noslehpums, ka muhsu kaimiņu igauņu frontē usbruhkot ar kokainu apdullinatas fanatiskas ķineeschu karaspehka daļas. Mums pretim wiņi wehl nebija redseti. Tapēhz paliku ļoti sīnkahrigs un peegahju klaht. Asiats wahrda pilnâ nosihmē: dseltenâ kaulainâ seja, ar plakanu eespeestu degunu un eegarenâm mongoļa tipa azim. Sahku ar wiņu pa kreewiski runat, bet wiņsch palika mehms kâ kaps. Tad parahdiju ar pirksteem, lai eelahdē leelgabalu, ko wiņsch ari isdarija. Mans nodoms bija — islaist wisus lahdiņus us lwdiņeem, Juchnowy un Dirwaneem, pehz kam leelgabalus pataisit leetoschanai nederigus, jo purwa dehl wiņeem tã kã tã bija japaleek atkal leelineeku rokās. Ķineetis instinktiwi usmineja manas domas, pats pagreesa leelgabala stobru us „lwdiņeem“, sahka rahdit ar rokam ka us tureeni jamehrķē, un, nenogaidijis nekahdus norahdijumus, isschahwa wairakus lahdiņus. Ar schâ pakalpīgã artilerista palihdsibu ispildiju augschâ minetã nodoma pirmo daļu. Nahza otrs usdewums, Isnehmãm atslehgas no abeem

leelgabaleem, pahrejās daļas saspridsinajām ar rokas granatām, un riteņus sadragajām ar akmeņiem. No-wehroschanas posteņiem liku ar signaleem atgreestees. Saskaitot saweju, atradu weenu weegli eewainotu un weenu bes wehsts pasuduschu: Wehlak ussinaju, ka wiņsch ar noluhku bija palizis, lai pahreetu pee sarkaneem. Kaujas usdewums ar scho beidsās. No-komandeju sarkanarmeescheem: „Стройся“ un „По порядку номеровъ разсчитайся“, us ko atskaneja: „Первый, второй, третій“ u. t. t. lihds „девятый полный.“ Tā tad 18 guhstekņi. Salasijuschi eeguh-tās trofejas, dewamees mahjup. Kaut gan muhs nesa uswaras preeka juhtas, kuras lika daudsām nepatik-schanām skatitees pahri, tatschu mokas pee purwa otrreisejas pahrbrischanas ar to nemasinajās. Du-bļainās peļķes, pahrklahtas ar plahnu spihdoschu ledus kahrta, drusku atwehsinaja muhsu sakarsuschos prahtus. Ari tas tika pahrzeests un atradām laiwas us mums jau gaidot. Tagad peenahza leela galwas lausischana: muhsu rihzibā tikai 7 laiwas — brauk-schanai pa tschetreem, bet mehs bijam, eeskaitot guhstekņus 47 zilweki, bes tam nahza klaht eerotschi, munizija un trofejas. Sadaliju ļaudis un mantas pa laiwam, skatotees pehz wiņu platuma, garuma un dsiļuma. Sehdejām pahrpilditās laiwās tik dsiļi eserā, ka uhdens katru minuti draudeja smeltees pahri ma-lam. Neweens, isņemot airetajus, nedrihksteja kuste-tees. Brauzām wisu laiku gar krastu zaur beesajeem steebreem. Esera widū mehs buhtu nogahjuschi di-benā, jo tur staigaja stiprs wehjsch, sazeldams prah-wus wiļņus. Atgreesamees „Abolipos“ plkst. 10. Drusku atpuhteis, paehdis un nowedis sawu ahreeni peenahzigā kahrtibā, rotas schtabā ķehros pee guh-stekņū dokumentu pahrbaudischanas. Peenahza ķi-neescha kahrta. Teizu wiņam, lai wiņsch pastahsta kaut ko intresantu par sawu semi — Ķinu. Atplehtu

isbrihnejees azis, kad „kineetis“ gruhti saprotamā laustā kreewu walodā paskaidroja, ka wiņsch par kahdu tur „debesu dehla walsti“ neko newarot stahstīt, bet totees labi pasihtstot Igauniju, jo tur dsimis, un pats esot „эстонецъ.“ Schis apstahklis ari pilnigi isskaidroja wiņa „preekschsihmigo“ usweschanos pee leelgabala apkalposchanas. Ar scho wiņsch rahdija spilgtu peemehru, ka mums, kaimiņu tautam, it ihpaschi „schini brihdi“ jastrahdā zeeschi un draudsigi kopā.

Telefonograma № 136. 12.X.19.

I. Pulka komandeeram.

Siņoju, ka wakar 11.X. sch. g. plkst. 7 wakarā isgahja 8 r. isluhku nodaļa sem wirsl. Helmaņa wadibas us Kwapaneeem, Lubanes esera otrā pusē. Pehz 9^{1/2} st. ilga gahjeena pa purwu tika sasneegti Kwapani kuri drihs bij muhsu rokās. Saņemot guhstekņus, ar joni tika eeņemta batareja — diwi leelgabali, kuri tika nekawejoschi pagreesti pret eenaidneeku un atklahta uguns. Pehz tam leelgabali tika isnihzinati, bet atslehgas paņemtas lihds. Kaujas rezultati schahdi: pretineeka pusē 7 nonahweti un 18 saņemti guhstā, 18 flintes un amunizija, 2 leelgabala atslehgas un 12.000 rub. naudā. Muhsu saudejumi: 1 bes wehsts pasudis un weens weegli eewainots.

II. Bataljona komandēera w. i.

Wirslleitnants: (paraksts) K. M e d n i t s.

14. nowembris 1919. gadā.

(Skat. schemu Nr. 3.)

Muhsu kreisais kaimiņsch, Latgales partisaņu pulks, stahweja ļoti neehrti. Satiksme ar aismuguri tika leelā mehrā apgruhtinata meschu un purwu dehļ. Wiņu pulka komandēers nodomaja iswirsitees

3° 20'

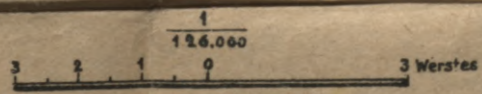
№ 3.

S
D

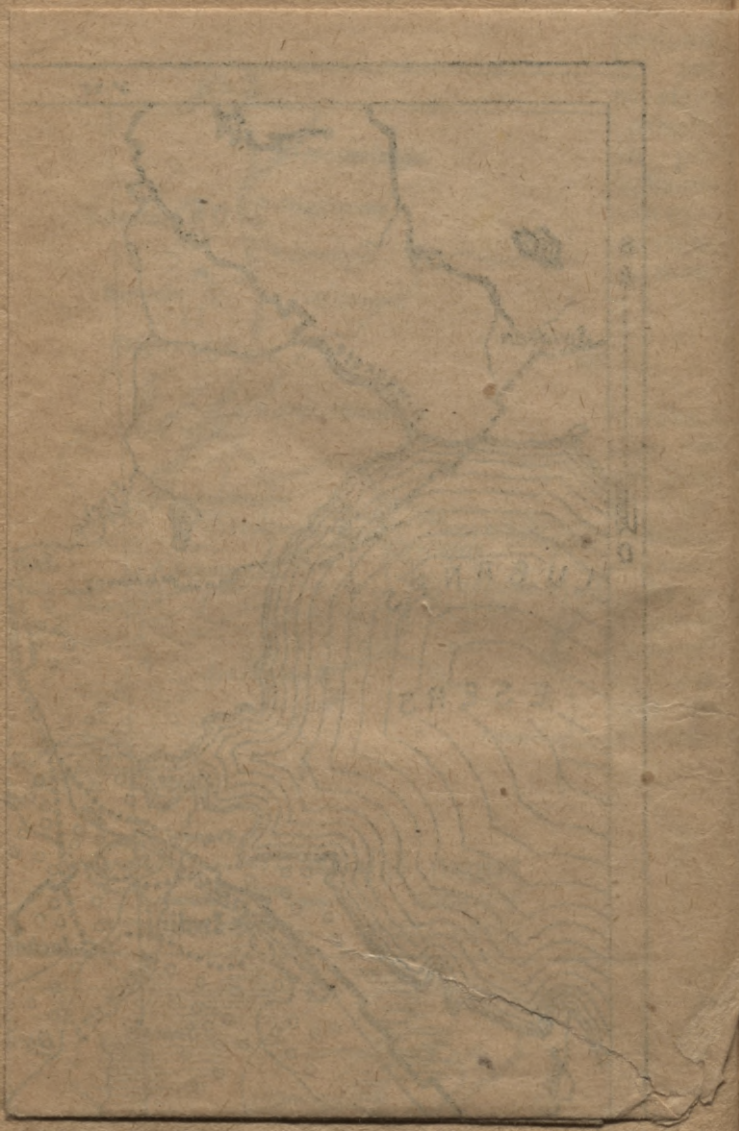
LUBANES
ESERS

Mūsu fronte ————
 Sarkana " —————
 Izliuku gājeens ······

3° 20'

gabalu us preekschu, un eeņemt agrak nosihmetās pozīcijas, lai uslabotu sawu pulka stahwokli.

Newaredams bes muhsu II. bataljona peedališchanās scho nodomu ispildit, partisaņu pulka komandēers stahjās sakarā ar muhsu toreisejo bataljona komandēeri kapitanu Ergli. Tā ka, eewehrojot purwaino apgabalu, muhsu bataljona stahwoklis ari nebija apskauschams, kapitans Erglis us sawu atbildību solija partisaņeem pabalstu, lai ar to ari mums dotu espehju atstaht purwus aismugurē un eeņemt isdewigakas pozīcijas. Tas notika 31. oktobrī. Wairakās sadursmēs, ar skaitliskā siņā spehzigako eenaidneeku, muhsejee pahrsweeda leelineekus pahr Ittschas upi un gar wiņu nostiprinājās. Schis personigais inītiwes solis israhdijās wehlak par pilnigi pareisu. Nepatīhkamā, agrak aprakstītā Lubanes purwa starpa, tagad eewehrojami samasinājās.

Muhsu frontes stahwoklis: frontes linija eet pa Keibes upi, pee kam labais flangs Solā un pahrejee Šwidseenē; lai pretineeks nespehtu apeet Solu no muguras puses, starp abām daļam teek ustureta satiksme ar kawalerijas patruļam. Deenu atpakaļ dabuju pawehli eerastees ar rotu pee bataljona. No pascheem Ahboliņeem atkal bridām ar wiseem ioschmetejeem pa purwu us Solu, kas prasija nesamehrojami wairak isturibas, nekā agrak. Nahkoschā deenā jau eeņemmu jaunu apsardsibas rajonu. Sarkanee atwilkās labu gabalu atpakaļ. Tuwakais wiņu sargu postenis atradās tikai Kwapanos. Wehl tahlak aislaidās lapās Domopoles, Bikowas „rewkomi“, militschi un ziti leekehschu bari. Bija pilnigi saprotams, ka, pasaudedami gandrihs wisu Domopoles pagastu, wiņi, kopā ar sarkanarmeescheem, sawas nekad neapmeerināmās prasibas dubultigi usliks teem eedsihwotajeem, kureem bija ta nelaiime atrastees jaunajā frontes joslā... 14. nowembrī no rihta ka-

reiwji atweda us rotas schtabu wairakus lwdinee-
echus, kuri ļoti wehlejās ar mani runat. „lwdiņu“
eedsihwotaju wahrđā wiņi luhdsa palihdsibu un ar
asaram azīs stahstija par sarkano spaideem. Nahko-
schās deenās taisotees rekwiset dauds gowju un
aitu, un motiwejot sawu rihzibu ar to, ka lwdiņi
esot „balto djerewņa“. Pamatigi apjautajeas par
pretineeka stahwokli, atlaidu ustrauktos semneekus,
apsolidams palihdset, par ko wiņi no sirds pateizās.
Negribedams atstaht nelaimigos eedsihwotajus, pa-
dotus wisadām warmahzibam, schodeen pat nolehmū
sastahdit soda ekspediziju. Domats — darits. Pulk-
sten 20 pee rotas schtaba „Starij-Samok“ (Behrsi)
salasijās 20 kareiwji un kahdu laiku wehlak, „Sola“
palika ais muguras. Eedsilinjamees neitralā joslā...
Seema jau pilnā spehkā. Smagās sneega pahrslas,
gaudoscha wehja dsihtas, gresdamās eetina muhs
wehsos baltos palagos un, aiskerdamas elpu spee-
schas azīs. Ihsos brihschos, kad wehtra drusku ap-
rimst, mums atklahjas Latgales skumjās dabas ainas.
Neilgi — usnahk atkal no jauna sneega mahkoņi un
wiņas atkal aisklahj. Mehs, klusu wirsidamees us
preekschu 1¹/₂ werstees no Kwapanem nogree-
samees no zeļa un dewamees pa kreisi, schķehrsam
pa apsneeguscheem laukeem, apejot Kwapanus un
lwdiņus. Wehja' gruhdeeni muhs sasneedsa jau
retaki; gahjām starp kokeem un kruhmeem. Eedami
eegrimam lihds zeļeem mihkstā sneegā, bridam
starp klusajām eglem. No wiņām weena - otra nolee-
zas un, apbehrdama tuwako meera trauzetaju ar sawu
balto seemas nastu, lehnām, kā pateikdamās, pazeļ at-
weeglotos sarus; apkahrt wiss kluss... Pateizotees
leelajam putenim, — schoreis muhsu labakam sa-
beedrotam, — tuwu pee lwdiņeem pahrsteidsam sar-
kano posteni, kursch, pehz nopratinaschanas, usrah-
dija kahdā mahjā atrodoschos sarkanarmeeschus.

Sasneeguschi norahdito mahju, wiņu klusam aplenzam. Kopā ar dischkareiwi Witkowski (minetais dischkareiwis — leepajneeks) lehni pawehram durwis un eegahjam eekschā. Daļa sarkanarmeeschu guleja istabas dibenā us nahram un krahza, bet ziti sehdeja ap galdu un kaweja laiku ar kahrtim — „очко“. Seenā eespraustais skals isplatija wahju gaismu, Eerotschi stahweja salikti istabas labajā kaktā. Spehletaji bija tā aisrauti, ka muhsu klahtbuhtni nemanija Bankotajs dreboschām rokam atklahja karti, skatotēes us wiņas malu. Wiņsch winneja un wai-zaja, kas wehl us wisu eet. Us galda bija leela kaudse kerenku un sowjetu naudas. Neweenam nebija duhschas... Peepeschi peegahju klaht un pazeltā balsi teizu: „Бью на весь банк!“ — Pehrkoņa spehreens nebuhtu newarejis atstaht leelaku eespaidu — kapa klusums bija par atbildi. Tschomi, pahrwehrtuschees pa sahls stabeem, wajejām mutem skatijās us mani, kā us spoku. Weens no wiņeem dreboschām luhpam teiza: „бълье“. Attapuschees no pirmām bailem, daschi taisijās truhktees kahjās, bet es ussauzu: „Ни съ мѣста, руки вверхъ.“

Eenahza kareiwi un sagrahba wisus eerotschus. Issauzis sarkano wezako dabuju no wiņa sinat leelneeku paroli, pehz kam, issinajis, ka 2 sarkanarmeeschi stahw us posteņeem, usdewu wiņam kopā ar diweem no muhsu kareiweem, „nomainit“ posteņus. Saguhstijām bes schahweena 17 sarkanarmeeschus. No wiņeem ussinaju, ka rotas komandeers isbrauzis us tuwejo sahdsku „къ дѣвкамъ“ un naw sinams, kad atgreesisees. Sajuhsminats par panahkumeem un labi pasihdams apkahrtni (no eepreekschejās isluhkoschanas), nolehm ari apzeemot Kwapaņus. Ussinaju, ka tur atrodotes 22 „tschomi“. Kareiwi aisrautibā teiza: „Jo wairak, jo labak.“ Bes tam, nebuhschot ari jadara pāhtnehrigais lihkuņš, bet

iseeschot taisni us mahjam. Noņehmuschi telefona aparatu, wirsijamees ar wiseem guhstekņeem pa zeļu us Kwapaņeem. Pee Reschizas upites atstahju sarkanos 10 kareiwju usraudsiņā, un ar pahrejeem sahku usmanigi tuwotees sahdshai. Bijam jau netahļu... „Стой, кто идетъ?“ bļahwa kahds tumsā. Apstahjamees. Pagahju us preekschu un atbildeju: „Свои!...“ „пропускъ? . . .“ „Шнуръ“ . . . — „проходи“. Drihs atradu pee schķuhņa paschu runataju un israhwu apstulbuscham sarkanarmeetim no rokam schauteni. Dabujam sinat, ka „Starij Dwor'ā“ stahw 17 zilweki, Kwapaņos — 4. Netrauzeti usmodinajam guloschos sarkanos un usaizinajam wiņus mums sekot. Isdsirdejusi signalu, eeradās ari eepakaļ palikuschā nodaja. Waizaju leelineeku rotas komandeera weetneekam, waj ir wisi, us ko wiņsch atbildeja, ka, isņemot paschu komandeeri, rota esot pilnā sastahwā. Saskaitiju guhstekņus, isnahza jau paprahws skaits — 39 wihri. Sawahzu trofejas un wirsijamees atpakaļ us muhsu semi Latwiju, kā daschi kareiwji jokoja. Sawā rotā eeradamees pulksten 10. Drusku wehļak kahrtoju guhstekņus gahjeena kolonā. Weenu kareiwi nostahdiju ais eerindas, wirsserschanta weetā. Uskahpu sirgā un pokomandeju: „шагомъ, маршь!“, pehz kam jahju pa preekschu. Liku guhstekņeem dseedat, us ko sarkanee puhlejās, zik spehja. „Чубарики, чупчики, калина“ atkahrtoja atbalss zeļa malas mahju seenās. Garamgahjeji isbrihņejuschees wehrojas schini dihwainā rotā. Apstahjamees pee bataljona schtaba. Nepagahja ilgi, ka jau salasijās bars siņkahrigu kareiwju un weetejo latgaleschu. Peekodinadams sarkanarmeescheem ar zeenibu saņemi bataljona komandeeri, eegahju schtabā. Bataljona komandeers bija paschlaik isbrauzis us fronti, kamdehļ isgahja laukā wiņa weetneeks un ussauza: „Здорово, красноармейцы!“ Weens sweizinaja labak

par otru: „Здравія желяемъ, товарищъ командиръ, высокоблагородіе, господинъ офицеръ“ u. t. t. Guhstekņi bija jau gatawi zelā us pulka schtabu, kad kareiwi atweda kahdu pahrnahzeju. Israhdijs — pats rotas komandeers. Pehz no jautri pawaditas nakts atgreesees nahkoschā rihtā, un redsedams ustizeto wiņam rotu „nosagtu“ no baltajeem, wiņsch tuhliņ us weetas bija dewees tai pa pehdam. „Kas nu tur pa labumu, ja saweje manī noschauj kā suni!“ pee nopratinaschanas wiņsch teiza. No ta laika Iwdiņū sahdshas eedsihwotaji wairs netika no sarkaneem trauzeti. Lai gadijeenā wiņi pret neleeleem spehkeem waretu aissargatees paschi, 17 duhshigakajeem sahdshas wihreem issneedsu no „tschomeem“ atņemtās schautenes ar muniziju, par ko eedsihwotajeem „bija leels preeks . . . Manas „republikas gwardijas“ usdewums sastahweja sihkako siņū sneegshanā par pretineeku. Bes tam wiņi beeschi us sawu roku atbrūoja sarkanarmeeschus un nekawejotees tos weda pee „sawa kunga“, kā paschi isteizās.

Telefonograma № 188. 16-XI-19. Plkst. 8.

I. Kursemes Diwisijas komandeerim.

Siņoju, ka nakti no 14 us 15. nowembri, 8. rotas islubku nodala no 20 zilwekeem sem wirsleitnanta Helmaņa wadibas, aisgahja pretineeka aismugurē un noņehma bes schahweena „Iwdiņos“ un „Kwapanos“ atrodoschos sarkanarmeeschus. Pawisam saguhstiti 39 sarkanarmeeschi, eeguhtas 39 flintes, 3000 patronu un 1 lauka telefona aparats.

I. Leepajas kahjneeku pulka
par II bataljona komandeeri
wirsleitenants: (paraksts) K. Mednits.

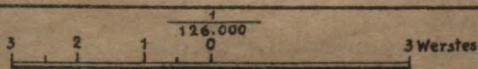

3. dezembris 1919. gadā.

(Skat. schemu № 4.)

Leelineeku sargpostēņi: Kryschewā, Putranos un Naglyšchos atradās muhsu linijai wistuwak, kapehž ari muhsu isluhki wiņus beeschi trauzeja. Lai sek-migaki aissargatos sarkanee nostahdija 2 leelgabalus Kristinku sahdščhā, kurai eet zauri satiksmei ar ais-muguri isdewigais Rogowkas leelzeļsch. Pehdejee jau sen bija kā dadsis azis, sagahdadami daschreis nepatikschanas un neehrtibas. Peeweenojās wehl pat skaudiba, sajuhtot sawu nabadsibu artilerijas siņā. Scho sahpigo robu tik drihs peepildit newareja, jo labakee eerotschi, leelakee spehki aisgahja us reetumeem zihņai par Latwijas brihwibu pret usbruzeju Bermontu. Tapehž ruhpes par apbruņoschanos gulās us muhsu paschu plezeem. No ka lai zita ņem, ja ne no pre-tineeka? „Taws ir mans, — bet mans paleek mans“, kā komunisti pamahza ar saweem darbeem. Zaur 8. rotas 27. nowembra isluhku gahjeenu issinaju, ka Kristinku sahdščhā atrodotes 2 leelgabali, kuras sed-sot 40—60 zilweki, bet Salkowischos stahwot 20 ahrrindneeki — „нестроевые.“ Eewahzis zik eespeh-jams noteiktas siņas, greeschos pee sawa teeschā preekschneeka, atwehlet man noņemt sarkano bata-reju. Bataljona komandeers atļauju dewa ar leelako preeku. Turpat shtabā, wairaku wirsneeku klahtbutnē sastahdijam operazijas planu. Iseet eenaidneeka ais-mugurē isdotos samehrā weegli, wajadseja tikai mee-riģā garā un ar leelu pazeetibu brist pa dsiļo sneegu. Scho apstahkli atradu par pahrak nogurdinoschu. Peetruhktu ari nepeezeeschamās energijas pee bata-rejas isweschanas. Sarkanee ar wiseem spehkeem kawetu muhsu islauschanos. Ilgi pahrdomaju daschadas warbuhtibas. Beidsot radās atrisinājums. Nodroschiņot sewi us schaurzeļeem ar sargpostēņeem

№ 4.

Mūsu frontes stāvoklis ————
 Sarkana " " ————
 Izlāku gājeens .....
 Mūsu posteņi ▲

ur
ar
mi
Ki
m
ja
ne
sk
Sc
la
zil
Ta
pa
tir
ka
ro
Ki
ds
ah
ja
pr
re
pr
sa
m
ri
Sc
Pe
re
ka
sc
N

pret apeeschanu no muguras, mums jaeepem, zik klusu ween eespehjams, pretineeka frontes punkts us kahda tuwejā leelzeļa, un janotur pret jebkahdeem eenaidneeka usbrukumeem, lai zaur scheem „wahrteem“ galwenā, operejoschā daļa pee atkahpschanās waretu iswest eeguhtās trofejas. Krita swarā Nagli-schi, bet schein un apkahrtņē sarkanee konzentreja galwenos spehkus, tā tad scho wirseenu atmetu. Atlika Swieteni, us Struschanu leelzeļa. Mineto sahdsku eeņemt un palikt wiņā lihds manai atgreeschanai is-sauzās 7. rotas komandeers wirsleitnants Beijers, kursch, pateizoteles beescheem isluhku gahjeeneem, labi pasina apkaimi. (22. nowembrī Swietenu sahd-schā wiņsch saguhstija 17 sarkanarmeeschus.) Pehz usdewuma pirmās daļas weikschanas muhsu galwenā grupa dotos us Struschaneem, kur wajadseja islikt apsardsibu us leelzeļa, kas wed no tureenes us deen-wid-reetumeem, pa paaugstinato leelzeļu (pehz sa-ņemtām siņam — brihws), atstahjot 7. rotu Swiete-nos, mehs wirsitos us „Kristinki“, no kureenes pehz usdewuma ispildischanas pa jau noeto zeļu atgree-stos zaur Swieteneem atpakaļ.

Bataljona komandeers peekrita planam un sahkām drudschaini gatawotees. 2. dezembrī plkst. 22. isejas punktā, Wischkuļos notika dsihwa kustiba. Scheit un otrā pusē upei, pee dsirnawam, neatrasdami sew weetas, gruhstidamees brauza weens otram garam schkuhtneeki ar ragawam, peekrau-tām ar loschmetejeem un patronam, minumeteju un wiņa minam. No aismugures arweenu nahza sirgi klaht. (Lihds pretineekam 12 werstes, tā tad kahjam eeschana bija leeka.) No man ustizetās 8. rotas gahjeenā peedalijās 1 wirsneeks un 46 kareiwi, no 7. rotas — komandeers ar 1 wirs-neeku un 20 kareiweem. Kad wisi bija eeraduschees sasauzu wirsneekus us kopejo apspredi, kurā wehl

reis isnehmam zauri wisus jautajumus. Tad pawehleju 7. rotai isbraukt pa preekschu, pehz kam ar astoto tai sekoju. Muhs apņehma lepnais Bikowas meschs ar sawu druhmo skaistumu. Staltās preedes un egles nopeetni klusas, tikai galotnes lehni tschaloja un no wiņu weeglās schuhposchanās krihtoschee sneega putekļi, kā balti seedi, bira no sara us saru. Pa slideno seemas zeļu ahtri tikam us preekschu. . Pee Swietenu kapsehtas ($1\frac{1}{2}$ werstes no sahdshas) wirsleitnants Beijers sakahrtoja sawus kareiwjus, is-skaidroja wiņeem usdewumu un, peenahzis man klaht, siņoja, ka pahreeschot leelineeku fronti un apņemschot Swietenus no aismugures. Nowehleju wiņam dauds laimes un sirsnigi atwadijamees, pehz kam is-luhki weens pehz otra pasuda mescha beesumā. No pretineeka puses atskaneja daschi schahweeni, bet mehs tam nepeegreesām ne masakās wehribas. Sarkano stundineeks, kā no peedsihwojumeem nowehroju, beeschi ween isschauj kahdas patronas un snausch; pehz brihscha pamostās un dara to paschu, peerahdidams sawu modribu. Tā tas turpinas lihds maiņai un, apmeerinats par sawa peenahkuma ispildischanu, wiņsch eet siltās telpās gulet tahlak. Scho-reis tas, azimredsot, bija tāpat, jo schauschana ar to ari aprobeschojās. Ari schee schahweeni aplusa un us rihta pusi eestahjās pilnigs klusums. Gaidijām ar leelu nepazeetibu kahdas diwas stundas, bet no issuhtiteem isluhkeem nebij nekahdu siņu. Usdewu wirsneekam ar 8 kareiwjeem ispehtit pretineeka stahwokli. Wiņi jau bija aisgahjuschi, kad mums preekschā peepeschi iszehlās ihsa apschaudischanās. Pawehleju tuhdaļ dotees us preekschu. Netahļu no sahdshas sastapu baru ļauschu. Tumsā newareju redset, kas tee tahdi. Us manu jautajumu peenahza kahds kareiwis ar siņojumu, ka wirsleitnants Beijers usdewumu ispildijis un saņehmis 12 guhstekņus, ku-

rus wedot us mahjam. Tagad nekawedamees isgahju zauri Swieteneem un wirsijos tahjak us Struschanu muischu, kur noliku apsardsibu (1 wirsneeku un 8 kareiwjus). Zelâ us Kristinkeem man eenahza prahtâ ideja. Schinî rajonâ stahwoschâm kreewu daJam, pehz pahrnahzeju nostahsteem, wjadseja jau sen buht is-mainitâm no sarkanajeem latweescheem, un wiņi gaidija maiņu katru azumirkli. Kâ buhtu, ja mehs par tahdeem usdotos? Pehz manam domam tam wjadseja weiktees. Tâ tad— us preekschu! Eepasihstinaju kareiwjus ar sawu nodomu un sastapu no wiņu puses dsihwu peekrischanu. Pa zelam eegahju weenâ otrâ mahjâ, jautadams semneekeem, kur atrodas sarkanee. Wisur atbilde weena, ka lihds pascheem Kristinkeem no wiņeem apwidus esot tukschs. Eedsihwotaji isturejâs ļoti laipni, peedahwaja ehst un luhdsa, lai mehs drihs ween atnahkot wiņus galigi atpestīt no leelineeku juhga. Wairaki no kareiwjeem bija weetejee un newareja nozeestees neeskrehjuschi kaut us ihšu azumirkli sawâs tehwa mahjâs. Norisinajâs aisgrahbjoschi skati, kad peederigee, turedami kareiwjus zeeschos apkampeenos, ar asaram azîs dewa wiņeem sawu swehtibu us tahlakâm zihņam. Eewahktâs siņas israhdijs par pareisam, jo pretineeku nekur zelâ nesastapâm. 9 no rihta, 50 soļus no Kristinkeem, sakahrtoju ļaudis weenâ rindâ un schautenes pawehleju turet siksnâ us pleza, — wjadsibas gadijumâ, lai rauj nost un laisch darbâ. Bijam jau pee sahdshas pirmâm mahjam. Pretim nahza kahds sarkanarmeets. „Куда идешь?“ — „На наблюдательный пункт“, wiņsch meerigi atbildeja un, domadams, ka mehs sawejee, gribeja paeet garam. Wiņsch newareja wehl galigi apķertees, kad bija jau atbruņots. Jautaju wiņam: „Zik zilweku stahw Kristinkos?“ — „140 wihri!“ nahza guhstekņa negaiditâ atbilde. Kâ maniju, kareiwjeem saplaka duhscha;

tee sahka sawâ starpâ tschukstetees un daudseem lasiju azis bailes. Biju pats pahrsteigts, bet ahtri arķehros. „Врешь, краснокожий!“, „здѣсь только 40 человекъ!“ sarkanam bahrgi teizu, gribedams pazelt sawu ļauschu gara stahwokli. Tas, nobijees, stostijās: „Такъ точно, 40 человекъ!“ Mans arrehķins bija pareiss; kareiwji nomeerinajās. Soļojam Kristinkos eekschâ. Sawejeem stingri peeteizu neapstahtees un aukstasinigi turpinat gahjeenu. Pee loģeem saskrehjuschee leelineeki neustizigi luhkojās us mums. Daschi isnahza ļaukā un prasija, no kahdas daļas mehs esot. Atbildejām, ka esam latweeschu maiņa. Sarkanee palika ahrkabrtīgi preezīgi un sahka pat lehkāt no preekeem. Ari ziti parahdijās us eelas. Liku wiņus aplenkt un saguhstit. Tatschu dascheem palaimejās ismukt un pawehstit pahrejeem, jo no otra gala atskaneja schahweens. Redsedams, ka pretineeks salasas masās grupās un sahķ muhs apschaudit, mehs no sawas puses atklahjām niknu uguni un ķehdē isgahjām sahdšchai zauri, ais kuras, 100 soļu attahlumâ pee pakalniņa, kur stahweja batareja, sarkanee muhs gatawojās saņemt ar leelgabalu un loschmeteju uguni. Paguwam ahtri islaist labi mehrķetu minu, kura sprahga apmehram 5 soļu attahlumâ no batarejas, un ar skaļeem kaujas sauzeeneem skrehjām leelgabaleem wirsū. Pretineeks no minas sprahdseena un muhsu drosmes galīgi apjuka un, pamesdams eerotschus (daudsi pusapģehrbti, daschi pat bes wirsbiksem un zepurem, kailām kahjam), mehģinajasasneegt kruhmus, lai iswairitos no guhsta. Muhsu maschinflintes darbojās bes apstahschanās un leelako daļu no behgoscheem eewainoja. Saskaitit un salasit bagatigo kara ļaupijumu nebija weegli un tas prasija dauds laika. Batarejas sirģus peejuhdsām pee leelgabaleem, apsegļojam jahjamos un „rekwisejām“ wissus semneekus schķuhstis. Tā ka starp sarkanarmee-

scheem atradàs dauds eewainoto, tos, zik warejàm, pahrsehjàm un atstahjàm weetejo eedsihwotaju gahdibà. Kareiwji peepildija somas ar patronam sakrahwuschi eeguhtàs mantas ragawàs, paņehmàm lihdsi 15 neewainotus guhstekņus, un trauzamees atpakaļ. Kamehr usturejamees Kristinkos, sarkanee sawilkàs no Doļinas, Karolischeem un zitu apkahrtejo sahdsku puses un aisņehma zeļu starp Pyntaneem un Gruboļeem. Ar scho pretineeku mehs tagad sastapamees. Usnahza ļoti kritisks brihdis. Iswehrtu sawus ļaudis ķehdē. Scho skaisto skatu nekad neaismirsischi, kà muhsu braschee karawihri, neskatootes us sarkano sihwu pretoschanos, isleetoja aissargaschanai katru weetejo preekschmetu un lehni, bet neatlaidigi speeda pretineeku soli pa solim atpakaļ. Guhstekņi, us manu pawehli, palihdseja mums kleegt urrà, kas darija wehl leelaku eespaidu us eenaidneeku. Lai gan stahwoklis bija nopeetns, tomehr, noraugotees ar kahdu zentibu sarkanee palihdseja ar sawu kleegschanu atspeest wiņu beedrus, newareju nesmeetees. Issitees lihds Struschaneem, saweenojos ar tur atstahto apsardsibu un dewos us Swieteneem. Netahlu no sahdshas, preezadamees par muhsu uswaru, nahza mums pretim wirsleitnants Beijers. Rahdidams us noschauto sarkano, wiņsch peesihmeja, ka ari wiņi neesot pa to laiku slinkojuschi, bet atsituschi atpakaļ us Doļinu eenaidneeka ķehdi, saņemdami pee tam 1 guhstekni un 10 schautenes. Usaizinaju wiņu sew iswehletees kahdu jahjamo sirgu, lai nebuhtu jaeet kahjam. Wiņsch pateizàs un paschlaik taisijàs kahpt seglos, kad peepeschi no jauna sahkàs swina leetus. Leelineeku kawaleristi, kopà ar kahjneekeem, bija peegahjuschi no austrumeem us 400—500 soļeem un mehģinaja mums atņemt kara laupijumu, — bet welti. Us manu pawehli daļa kareiwju sem sprahgstoschu loschu krusas ar guhstekņu

palihdsibu steepa us sahdschu sirgus ar trofejam, — ziti saguhlàs un sedsa atkahpschanos ar niknu uguni, daudsi schahwa stahwus stahwedami kahjàs. Bes saudejumeem (isnemot 2 weegli eewainotus), drihs eebrauzam meschâ. Kareiwjeem peekodinaju wairs neschaut, lai eenaidneeks newaretu spreest, zik tahlu no wiņa atrodamees. Baididamees mums sekot, sarkanee drihs palika tahlu eepakaļ. Atgreeschotees us mahjam prahtojam, waj isdosees pahrsteept leelgabalus pahri upei, jo ledus wehl islikàs ļoti schaubigs. Schis baschas israhdijs par pilnigi nepamatotam. Leelgabali, bes jeb kahda nelaimes gadijuma, pahrbrauza dahrdedami. Beigàs wehl mass notikums: Sawâ frontes rajonâ eeradamees plkst. 15. Jahju us bataljona schtabu. Rokàs tureju, pee koka peeseetu, muhsu kaujas eegu wumu — sarkanu karogu. Wiņsch lepni pliwinajàs pa gaisu un us wiņa ar leeleem burteem wareja lasit usrakstu: „Въ единении сила!“ Bataljona ahrsts, redsedams wiņū parahdamees ais uskalna, nospreeda, ka nahkot sarkanee. Tomehr, nesaude dams duhschu, wiņsch eeskrehja eekschâ pehz rokas granatam, ar kurâm isnahza laukâ. Peegahjis klaht usprasiju, kapehz wiņam rokàs granatas. Ahrsts atbildeja „Eeraudsiju sarkano karogu un domaju, ka leelineeki grib sturmet pahrseenamo punktu!“ Bijuscho artileristu bataljonâ netruhka, tàka eeguhtâ batereja drihs ween sahkâ darbotees muhsu labâ, kas atnesa mums ļoti dauds panahkumu, kâ to nahkoschais gahjeens rahdīs.

Telefonograma Nr. 193 3. 12. 19. g., plkst. 19.

I. pulka komandeerim.

Siņoju, ka schodeen muhsu isluhku nodaļa, sem wirsleitnanta Helmaņa wadibas, aigahja leelineekeem aismugurê un atņehma teem pee „Kristinkeem“ atrodoscho batareju pilnâ kabrtibâ ar sirgeem, aisjuhgeem, dauds lahdiņeem, telefona aparateem, kabelem,

N° 5. 3° 20'

Mūsu fronte ————
Sarkana " ————
Izļūku gājeens ······

kolta loschmeteju, kasti rokas granatu, flintes, dauds zitu kara materialu un 15 guhstekņus. Starp zitu atņemts sarkanais karogs ar usrakstu „Въ единении сила.“ Pretineeks trīs reises ar leeleem spēhkeem sihiwi usbruka un mehģinaja muhsu isluhkus ar eeguhtu kara laupijumu eelenkt, bet muhsu braschee kareiwji ar sawu labi mehrķeto weesuļa uguni salausa pretineeku. Pretineeks pameta dauds krituschos un eewainotus. Muhsu saudejumi: 2 weegli eewainoti.

II. Bataljona komandeers,
Kapitans: (paraksts) Erglis.

6. janwaris 1920. gadā.

(Skat. schemu № 5.)

Beidsamais isluhku gahjeens atnesa man sengaiditu gandarijumu: dabuju atwaļinajumu us 16 deenam. Rigā eebrauzu 14. dezembri 1919. gadā, ruhpiģi eetihtu wedu sew lihdsi 3. dezembra kauģā eeguhtu sarkano karogu un nodewu scho eeguwwumu Armijas Wirspawehlneeka Schtabā. Minetais karogs tagad atrodas kara museģā. Wirspawehlneeks ģeneralis Balodis isteiza man sawu atsinibu un pateizibu par deenestu, kā ari, sirsnigi roku speedsams, nowehleja dauds sekmes tahļakā kara gaitā. Bataljona schtabs, azimredsot, ar nepazeetibu bija gaidijis us mana atwaļinajuma isbeigschanos: par to leezinaja preezigi skati un wahrdi, ar kureem tiku sastapts. Man teiza, ka atkal esot preekschā darbs. No pulka komandeera peenahkuse pawehle, isdariit demonstraziju pretineeka spehku issinaschanai. Bataljona komandeers sazija, ka eenahkuschas noteiktas siņas par diwu eenaidneeka leelģabalu atraschanos Mahkuschu sahdschā. „Kā buhtu, ja mehš no demon-

strazijas guhtu sewim leelu labumu, stahdot wiņai par mehrķi mineto leelgabaļu eeguhschanu?“ bataljona komandeers man jautaja. „Pehz maneem eeska-teem, kaut ko labaku newaram eedomatees!“ atbildeju. Kapitans Erglis ar wiņam peemehrososcho usņehmibu nolehma sawu nodomu realiset un ķehrās pee plana isstrahdaschanas. Usdewums bija sekoschs. Prahwâ attahlumâ, kâ ari preekschkâ esoscho, no leelineekeem eeņemto daudso punktu dehļ, operejoschâ grupa tika sadalita 3 kolonās. Peewedu kaujas pawehles norakstu:

N o r a k s t s. Slepni — operatiwi. Karte: wahzu $\frac{1}{126\ 000}$. Kaujas pawehle II. bataljonam, I. Leepajas kahjneeku pulka № 4, 5. janwarî 1920. gadâ. Siņas par pretineeku: Pretineeks eeņem agrakās pozizijas: Nagļi, Drabaki, Orņiki, Kraukļi, Padeļi, Wilkuzi, Dselori, Swieteni, Daļino, Barsuki. Eeksch „Mahkuschi“ peenahkuschi 2—3 zol. leelgabali un loschmeteju komanda ar 2 loschmetejeem un 60 zilwekeem. Usdewums: 1) aiseet aismugurê un saņemt batareju pee „Mahkuschi“ un „Shogoty“ rewkomu. 2) Noet lihds Wiļaneem un saņemt bruņotus automobiļus, bruņoto wilzeenu un zitu, pehz eespehjas. Ja israhdisees par eespehjamu, tad palikt us linijas Weljoni—Nowo-Rikowa—Stari-Rikowa, ja ne, tad ateet atpakaļ us agrakajām pozizijām, pee kam 6. rotai palikt Ljodonos — 9 rotai — Boņifazowos. Preeksch scha usdewuma ispildischanas pawehlu: 6. janw. 1920 g. I. grupai sem wirsleitenanta Beijera wadibas ar sastahwu: No 9 rotas — 70 scht., 1 loschm., 7. rotas — 70 schtiki, 2 loschm., batarejas — 40 zilweki, 1 leelgabals, sakareem 4 jahtneeki. 1) Eerastees Bykowa isejas punktâ 6/I, pulksten 6, nodroschinot kreiso spahrnu Kudreniki. Swieteni, Dselori. Pulksten 8 issist pretineeku no punkteem: Padeļi, Kraukļi, Puisanij un wirsotees us

preekschu, zenstees eeksch Shogoty saņemt rewkomu. Par eeņemschanu un zitu man siņot. 2) Ja pehz Shogoty eeņemschanas dabūs pawehli, tad wirsitees pa zeļu us preekschu Stary-Rikowa, Nowy-Rikowa, eeņemot pehdejos punktus. Saweenotees ar otro grupu un nodibinat sakarus ar trescho grupu — Weljoni. Par ispildischanu man siņot. II. grupa — leitnants Broders, isluhku rota — 135 schtiki, 3 loschmeteji, 1 minumetejs, 12 jahtneeki 1) Eelenkt Drabakus un Nagļus un 6. janw. pulksten 8 eeņemt tos, pehz kam palihdset eeņemt I. grupai Shogoty un III. grupai Mahkuschuš un nodibinat sakarus. Par ispildischanu siņot. 2) Pehz pawehles saņemschanas wirsitees us Stari-Nowi-Rikowo pusi un saweenotees ar I. grupu, nodibinat sakarus ar III. grupu. Par ispildischanu siņot.

III. grupa — kapteins Helmans; sastahw no:

5. rotas — 30 zilw. ar 2 loschmetejeem,

6. „ — 70 „ ar 2 „

8. „ — 30 „ ar 2 „

Loschmeteju komandas — 20 zilweki ar 2 loschmetejeem un 1 minmeteju,

Artileristi — 8 zilweki,

jahtneeki — 5 „

1) Eerastees Ljodonos un pulksten 5 no rihta 6. janw. 1920. g. isdarit apeeschanu Mahkuschi zee-mam ar tahdu aprehķinu, ka pulksten 8 Mahkuschi buhtu eeņemti. 2) Pehz saņemtās pawehles wirsitees teeschi us Weljoni, mehģinat saņemt tur atrodošchos bruņotos automobilus un wilzeenus. Es atradišchos operazijas eesahkumā Ljodanos un manā rihzibā atradišees: 1 eskadrons — 50 jahtneeki, 3 loschmeteji, loschmeteju komanda — 20 zilweki, 2 loschmeteji, wirsleitnants Pliksch, Bataljona schtabs — 15 zilweki, 1 loschmetejs. Eskadrona komandeeram usdodu issuhtit patruļas preeksch labā spahrna

apsargaschanas, Ziwiru un Jeleonorowas wirseenâ. Loschmeteju komanda — 20 zilweki, wirsleitenants Plikschs — 2 loschm. pulksten 8 usbrukt Mahkuschi zeemam no Asņinskaja puses. Pahrejeem atrastees pee manis lihds rihkojumam. Bataljona ahrstam atwehrt pahseenamo punktu Iwdiņos un pehz pawehles saņemschanas — Nagļos. Wirsleitenantam Rutulim no pahrejâm daļam organiset frontes aissargaschanu — Gowori—Sosuļi—Kudreniki.

Signali: Weena balti-saļa raķete nosihmē muhsu atraschanās weetu. Weena sarkan-saļa raķete — pretineeks usbrukk ar leeleem spehkeem. Pee sarkan-saļas raķetes — baltâ — mehs speesti atkahptees. Baltâ raķete — weena pate — mehs atejam atpakaļ pehz usdewuma ispildischanas Diwas baltās raķetes — bataljona komandeera atraschanās weeta. Grupu preekschneekeem, pehz sinamu punktu eeņemschanas, suhtit man siņas ar jahtneeku un wisos atsewischķos gadijeenos. Pawehles otu punktu ispildit tikai pehz manas pawehles saņemschanas. Mani weetneeki — kapt. Helmans, wirsleitnants Ruttuls. Schi pawehle issuhtita: Kapteinim Helmanim, wirsleitnantam Beijeram, leitnantam Broderam.

II. bataljonu komandeers,
kapitans: (paraksts) Erglis.

5./I—20. g.

Tās paschas deenas wakarâ pulksten 22 sasehdamees wisi schķuhtneekos un zaur Iwdiņeem isbrauzam us Lubanes eseru, kur lihdsens zeļsch. Katram gada laikam saws skaistums, bet seema ar sawu labumu operaziju siņâ, naw atmaksajama, it ihpaschi tahdās pozizijās, kahdas mehs toreis eeņehmam. Zik patihkami issteeptees kamanās un sinât, ka tew naw jaistur gruhts gahjeens kahjam, bet

wari bes trokschna peebrukt pee eenaidneeka un wisus sakrahjuschos spehkus isleetot sparigam usbrukumam. Scho neaprakstamo ehrtibu sajuhtu ari tagad, kad brauzam pa ledus waschâs eekalto pla-scho eseru.

Kruhtis brihwi elpoja auksto, kâ atspirdsinoschs strauts, gaisu. Maigi mirdsoschâs swaigsnes likâs leelakas, tuwakas, kâ jebkad, un rahdija mums zeļu. Pa kreisi wilkâs tumschais krasts, no kura pareti paspihdeja, kâ wilka azs, latgaleeschu „mohjâs“ ugun-tiņa un bija wahji dsirdami suņu rehjeeni.

Eegreesamees Maltas upes grihwâ un pabrau-zam kahdu gabalu pa aissaluscho straumi. Pehz 3 stundam sasneedsâm Ljodanus. Us schejeeni issuh-titee isluhki-kawaleristi gaidija mani sahdshâ un siņoja, ka pretineeka schein neesot. Isliku tuhliņ posteņus un pahrejeem atlahwu nogultees semneeku mahjâs. Pulksten 5 eeradâs bataljona komandeers ar shtabu. Pahrspreedis ar preekschneeku wehl daschadus jautajumus, sagrupeju laudis un isskaidroju wiņeem usdewumu, pehz kam sahkam kustetees.

Isgahjam zauri Asņinskajai, — no sarkaneem ne pehdas. Pagahjam drusku pa zeļu us deenwi-deem; pawehleju nogreestees pa kreisi un usmanigi pahreet Maltas upi. Tuwojamees Mahkuscheem no deenwidu puses. Eenaidneeka besbehdiba bija taisni needomajama — wiss kluss un duseja saldâ meegâ, nekur nesastopam ne posteņu, neds nowehroschanas patruļu. Zeļu us aismuguri nogreesu ar 20 karei-wjeem un, pahrejos iswehrtis ķehdê, — 5 soļu attah-lumâ weenu no otra — lehnâm gahju sahdshai klaht. Peenahkuschi us 200 soļeem, wairs neisture-jam nospeedoscho klusumu un, schaudami, metamees mahjâs eekschâ. Sarkanee guleja kâ nosisti. Dau-dsus, isbaiditus no leelâ trokschna, kareiwi noķehra us eelas apakschweļâ. Sahkumâ isdewâs saguhstit

tikai masu daļu, bet wehlak guhstekņu skaits pa-
wairojās — viņus wilka laukā no pagultem, ais-
krahsnem un tamlihdsgām weetam. Paschu ba-
reju eeņehmām bes schahweena, pilnā kahrtibā un
ar wiseem peederumeem. (Israhdijs, ka „tscho-
meem“ Mahkuschu zeemā ir tikai weens leelgabals;
otro wehl nebija atweduschi). Eeeju weenā mahjā
un redsu, ka saņemto sarkano mas. Usprasu, kur
ziti, us ko atbild, ka tee esot aisbehguschi. Manī
pamostās neustiziba. Kā tad, usreis dsirdu augschā
behniņos tschabinam. Ussuhtu dāschus kareiwjus;
wiņi nokahpj semē un saka, ka tūr esot tikai seens.
Negribu tizet, jo skrahpeschanās wirs greesteem at-
kahrtojās no jauna. Nekas nelihds — kareiwju pa-
wadibā useju pats un sauzu: „Эй, кто тамъ? Вы-
ходи!“ Atbilbes nekahdas. Us manu pawehli ka-
reiwi sahk ar durkļeem wandit seenu. Nepaeet ilgi
— sem kaudses atskan schehligi-luhdsoscha balsis:
„Товарищъ, не стрѣляй, сдаюсь!“ Weens pehz
otra apputejuschi isleen 4 wihri — azis no bailem
baltas. Prasu wiņeem, kapehz slehpās, us ko wiņi
saka, ka baltee neschehligi apejotees ar saweem guh-
stekņeem un tos noschaujot. To wiņeem stahstot
us katra soļa. Armeerinaju nabadsniņus. Kara lau-
pijums Mahkuschos bija sewischķi bagats. Galwe-
nais eeguums weens 3 zolligais leelgabals un
loschmetejs. Starp ziteem preekschmeteem pelnija
eewehribu 3 busoles — weena „командирская“ (Schis
techniskais peederums ļoti swarigs pareisai artilerijas
uguns usstahdischanai.) Galigi eeņehmis sahdsku,
issuhtiju saiti us Ljodaneem ar siņojumu bataljona
komandeerim. Sehdeju kahdā mahjā, kad peepeschi
eeskrehja pee manis kareiwis un ustrauktā balsi
teiza, ka nahkot sarkanee. Isgahju ahrā un droschi-
bas debļ ismetu tuhliņ ķehdi. Mahkuschi stahw kalnā, no
kura plaschs apskats. Ar binokļa palihdsibu wareju

skaidri saredset $\frac{3}{4}$ werstes attahlumâ meschu. Gar wiņa malu kustejās melni tehli un raidija muņs wirsū uguni. Sahku orientetes pehz kartes un drihs atradu, ka ta ir muhsu grupas nodaļa, kas bija is-suhtita us sahdshas reetumeem, demonstrazijai no frontes. Par noscheloschanu, wiņa eeradās tikai tad, kad wairs nebija wajadsiga. Islaidu wairakas raketes un nepeegreesu schai pusei wairs wehribas. Pulksten 10 eeradās bataljona komandeers un, drusku wehlak, ari demonstrazijas nodaļa. No I. un II. grupam lihds schim nebija atsuhtitas nekahdas saites, tikai tahlumâ tapa dsirdama leelgabala ruhkoņa un stīpra kahjneeku un loschmeteju uguns. Bataljona komandeers tapehz bija domās, ka zitur muhsejem bijuschas nēweiksmes un pawehleja man iseet ar wisām trofejam us Shogotas leelzeļa, tā atgreeschot sarkaneem atkahpschanos us aismuguri, eeņemt Shogotus un pehz tam zaur Puisaneem doteles us mahjam. Kamehr mehs wehl runajām, no aismugures aulekschos tuwojās diwi brauzeji, kuri wehlak israh-dijās par sarkanarmeescheem. Jautri islehkdam no ragawam, weens no wiņeem usprasija, kur batarejas komandeers. Usdewos par ta weetneeku, us ko sarkanais sazija, ka wiņam janodod „донесение“. Muhs pamatigi apskatijis, wiņsch apķehrās un noteiza isbrihnejees: „Бѣлье?“ Sarkano atbrūņoju un tam atņemto dokumentu pasneedsu bataljona komandeerim. Siņojums nahza no Warkļaneem un wiņa Makuschu batareja tika brihdinata no negaidita usbrukuma, jo pagahjuschā naktī Warkļanu muischā baltee isnihzi-najuschi diwus leelgabalus, lihdsņemot wiņu atsleh-gas. (Tas notika sem bijuschā muhsu I. Leepajas pulka leitnanta Rubuļa wadibas, batareja bija smagā un sliktō zeļu deļ newareja tikt iswesta)... Wisur nelaime, — ari schein schi s'ņa par wehlu! Sarkano newehleschanās karot pilnigi isskaidrojās. Waj kahj-

neekam ir patihkami redset, ka wiņa stiprais atbalsts — leelgabali teek preeksch tam nowesti us fronti, lai usnehmigais eenaidneeks wiņos eedsihwotos? Plkst. 11. 30. kopâ ar bataljona shtabu usnehmam wirseenu us Punty (deenwidos no Shogoty us leelzeļa). Gahjâm taisnâ linijâ, pahri laukeem. Atradamees puszela, kad isdsirdejâm pee Nagleem apschaudischanos un 8 werstu attahlumâ redsejâm melnus punktus ahtri kustamees us Shogoteem. Ar binoqli wareju ischķirt, ka tee ir sarkanee. Wiņi skrehja kâ welna apsehsti, bes kahdas kahrtibas, iswilkuschees garâ rindâ un atschaididamees us Nagļu un muhsu pusi. Kâ wehlak israhdijs, Il. muhsu grupa nosihmetâ laikâ bija usbrukusi Nagleem un peegahjusi ļoti tuwu, bet peepeschi zaur nelames gadijeenu sprahga paschu mina, eewainodama diwus no sawejeem; kareiwju starpâ tas sazehha sajukumu. Leitnants Broders bija speests atkahptes us Iwdiņeem. Salasijis isklihduschos kareiwjus un atjaunojis kahrtibû, wiņsch pehz 2 stundam no jauna pahrahja usbrukumâ. Sarkanee neturejâs ilgi, un drihs atdewa sawas pozizijas, eeraudsidami sawâ aismugurê jau muhsu galweno kolonu. Eenaidneeka atkahpschanâs tagad iswehrtâs par panisku behgschanu. Dsihts no muguras un sahneem, wiņsch mehģinaja sasneegt Shogota leelzeļu ahtraki par mums. Schajā sazihkstê mums bija jauswar par katru zenu! Salihdsinot ar sarkaneem, mehs atradamees dauds sliktakos apstahķļos: wiņi muka pa zeļu, mums bija totees preekschâ plaschs lauks. Neskatotees us wisam peeliktâm puhlem, mehs kustejamees tihri gleemescha gaitâ. Leelgabala riteņi ik brihschus eestiga dsilajā sneegâ lihds pat stobram. Leelineeku pusbadâ nomehrdetee masee sirģeļi bija weenâs putâs; eejuhdsâm daschreis desmit, un paschi teem palihdsejâm ar plezeem un rokam. Redsedams, ka sarkanee

muhs jau apskreen, kopā ar daļu kareiwju sasehdos wairakās ragawās un, lizis paņemt lihdsi maschinflinti, metos us preekschu. Brauzām zik ahtri ween warejam. $\frac{1}{2}$ werstes attahlumā no leelzeļa eeraudsijām 2. schķuhtneekus, kuri brauza, ka sneegs ween greešās pa gaisu. Tatschu mehs bijam schiglaki un wiņeem ahtri tuwojamees. Israhdijs, ka ragawās sehdeja 3 sarkanarmeeschi ar loschmeteju. Atradamees weens no otra ap 200 soļu. Sarkanee nepaguwa pagreest us mums smago loschmeteju, kad muhsu maschinflinte nonahweja sirgu un weenu no wiņeem, us ko pahrejee diwi nometa eerotschus un padewās guhstā. Labi, ka mehs ihstā laikā schos pretineekus pahwarejam. Wiņu plahns bija nostahdit loschmeteju us leelzeļu un zaur to ne tikai segt sawejo atkahpschanos, bet galwenais, mums atrodotes us klaja kauka, nodarit smagus saudejumus. Tagad lomas pahrmainijs. Isliku kareiwjus pa leelzeļu ķehdē, nostahdiju maschinflinti ar nupat eeguhto loschmeteju un, neschehlodami patronas, atklahjam uguni us eenaidneeka spahrnu. Pretineeka kustiba palika lehnaka, kas mums tatschu bija wajačsigs, lai eepakaļ palikuschā muhsu kolona waretu eerastees laikā. Ar leelām mokam isdewās leelgabalu iswilkt us leelā zeļa. Sarkanee tagad jau isgahja zauri Shogoteem un behga pa klajumu us Drizanu pusi. Lihdspaņemtee muhsu astoņi artileristi pehz wisām prasibam usstahdija leelgabalu, un drihs us atkahpjoschos pretineeku sahka plihst granatas un schrapneli. (Islaidam 30—40 lahdiņus.) Leela daļa bija labi mehrķeta. Zaur binokli wareju redset, kā lahdiņi krita behgoscho widū. Eeradamees Shogotos un 10 minutes wehlak saweenojamees ar II. grupu, kura nahza no Nagleem. Sahdschā un apkahrtne guleja dauds krituschu un eewainotu sarkano. Wisus eewainotos eewetojam mahjās un klahtesoschais

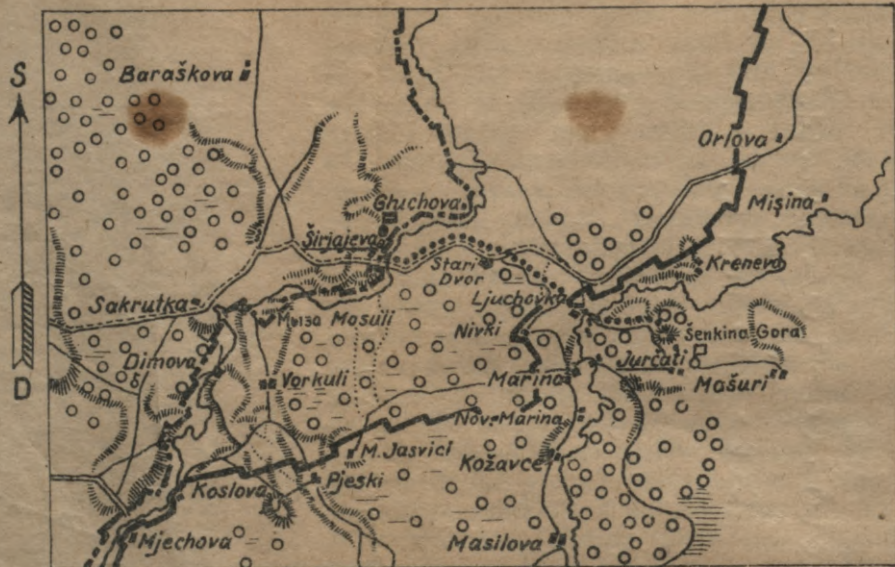
feldschers, zik eespehjams, pahrsehja wiņus. Peegahju weenam sarkanarmeeim klaht un waizaju: „Ko teiksi tagad par balteem,—waj wiņi pateescham tahdi swehri, kà tu domaji?“ Neaismirsischu to eespaidu, kahdu atstahja mani wahrdi. „Tagad redsu, ka wiss meli, ko mums komunisti stahsta par baltajeem!“ sarkanais nosaka, bet pascham asaras kà pupas birst pa waigeem. Dausi eewainotee luhdsàs, lai nemot wiņus lihds. Atstahjàm wisus sem weetejo eedsihwotaju kopschanas. Pulkstens jau rahdija us 15, kad dewamees atpakaļ us sawu rajonu. Puisanos sastapamees ar I. grupu, kura nosihmetâ laikâ gahja usbrukumâ, bet usduhràs us eenaidneeka sihwu pretoschanos. Us kalna stahwoeschàs pretineeka pozizijas nebija tik weegli pahrwaramas. Wiņeem preekschâ atradàs 800—1000 soļu plats klajums, bes dabiskeem aissegeem (kà grahwji, uskalniņi u. t. t.). Neatlaidigi wajadama sarkanos, I. kolona issita tos no Padeļeem, Wilkantscheem, Zimata un Kraukļu sahdsham un palika Puisanos, jo eenaidneeks apstahjàs us folwarķu Zimaty—Kosary kalnu grehdas un tureja zeļu, atrodoschos eelejâ us Standsy un Shogoteem, sem stīpras uguns. No schejeenes pretineeks atkahpàs tikai tad, kad muhsu galwenâ kolona usbruka no muguras. Lai gan mehs ispildijam tikai kaujas pawéhles pirmo daļu, tatschu eewehrojamais kara laupijums bagatigi atmaksaja schoreis peeliktàs puhles. Besgaligi noguruschi, bet pilnigi apmeerinati, atgreesamees plkst 18. 30. mahjàs. Eeguhto leelgabalu peeweenojàm pee sawas 3. dezembrī eekarotàs batarejas. Tagad mums jau isnahza: „Wisas labas leetas—trihs“, kà sakamwahrds skan.

Par scho gahjeenu tiku apbalwots ar III. schķ. Lahtschplescha ordeni.

6-kek-two-te-ma-pe-vi-ti-
skovis ka-6i-nets.

N° 6.

3 2 1 0 1 2 3 6 Verstes
126,000

Müsu fronte ————
Sarkana " ————
Izlüku gäjeens .....

Telefonograma № 222 8. I. 20. plkst. 19.

I. Pulka komandeerim.

Siņoju, ka schōdeen, aiseedami leelineekeem aismugurē un reisē usbrukdami no frontes, pehdejos pādsinām no šekoscheem punkteem: Sweeteni, Dulino, Dseleri, Zimati, Padeļi, Kraukļi, Puisani, Lahtschi, Gorwozaini, Shogoti, Orniki, Drabaki, Nagļi, Makuschi. Pretineekam isklaidetas 2 rotas no 99. pulka, 1 rota no 22. pulka un 24. pulks wiss. Pretineeks pameta us kaujas lauka dauds krituschu un eewainotu—mums saudejumu naw. Isklaidetas pretineeka daļas aisbehga us Drizanu pusi. Atņemtais leelgabals tika tuhliit leetots, sazeļot behgoschā pretineekā wehl leelaku paniku. Schinī kaujā esam eeguwuschi: Makuschi zeemā weenu 3 zol. leelgabalū pilnā kahr-tibā, loschu kastes ar 140 lahdiņeem, 2 smagos loschmetejus, wairakas flintes, lauku ķehķi un ratus, 5 lauku felefona aparatus, dauds telefona kabeles, 3 periskopiskos artilerijas binokļus, apm. 40 sirgu ar aisjuhgeem, 51 guhstekni no batarejas, 22., 24. un 99. pulkeem, starp teem rotas komandeers.—Pahrejā frontē bes pahrmaiņam.

II. bataljona komandeers

Kapitans : (paraksts) Erglis.

18. februaris 1920. gadā.

(Skaf. schemu № 6.)

17. februari nomainiju us bataljona komandeeera pawehli muhsu pulka 3. rotu. Pee apsardsibas rajona nodoschanas mans preekschgahjejs norahdija pehz kartes un sihki aprakstija eenaidneeka pozizijas. Lai ari schis siņas buhtu issmeļoschas, ar to ween wehl tomehr nepeeteek. Jaunajam rotas komandeeeram, eeņemot zitu weetu pirmā linijā, zik ahtri ween

eespehjams, ir jaissuhta isluhki. Personiga peedalischanâs gahjeenâ ne tikai wehlama, bet taisni nepeezeeschama. Tapehz otrâ deenâ (t. i. 18.) plkst. 15 ar 11 kareiwjeem un weenu wahzu weeglo loschmeteju isgahju eepasihtees ar neitrâlo joslu un wiņas eedsihwotajeem. Sinât wiņu gara stahwokli ir no ļoti leela swara. Jaispehti, us kuru pusi ir wehrstas wiņu simpatijas. Jaatrod ustizami zilweki, kuri mums peekristu un us kureem waretu pilnigi paļautees, ka tee katrâ brihdî sneegs mums pareisas siņas par pretineeku. Semneekus, kuri justu lihdsi sarkaneem, wispahr sastapâm ļoti mas, bet bija ari tahdi, kuri ais daschadeem sawtigeem eemesleem palihdseja kâ mums, tâ komunisteeem. Pa zelâm eegreesamees „Stary Dwor“ krogâ, kursch atrodas 1¹/₂ werstes no Schirjajewas, us Orlowu wedoschâ leelzeļa. Wiņa ihpaschneeks muhs sirsnigi apsweiza un laipni usluhdsa paeht pusdeenu. Saimneeks, pats dsimis kursemneeks, un tikai pagaidâm schein apmetees, ar leelako preeku dewa atbildes us mums interesejoscheem jautajumeem. Starp zitu dabuju sinât, ka tuwakais eenaidneeka sargpostenis (15 zilweki), atrodotes Ljuchowkâ, tikai 1¹/₂ werstes no schejeenes. Nolehmu sarkanos patramdit. Atwadijuschees no weesmihligâ saimneeka, mehs eegahjâm tuwejâ meschâ. Zeļa nekur nebija. Bridâm pa dsilû sneegu, atstahjot ais sewis lihkumainu nelihdsenu stigu. Slaidâs preedes duseja seemas meegâ. Lehna wehjiņa dwehsma pareti pazehla no wiņu mihkstâs, baltâs tehrrpas weeglus sneega puteklus, kuri krita mums ais kakla un, pahrwehrsdamees par uhdens pileeneem, lija pahr muguru. likdami ķermenim negribot nodrebet. Meschs pamasam sahka retotees un zaur koku stumbreem drihs eeraudsijâm sahdschu, 70 — 80 soļus attahjumâ. Pee namiņa schahwadamees staigaja sarkano stundineeks. Wareju

redsèt, ka schi nodarboschanàs tam nebija pa prah-tam un ka wińsch ar nepazeetibu gaidija maiņu, lai atpuhstos siltā telpā. Ar sihmem pawehleju sawejeem isturetees klusi. Ljuchowkai apkahrt ir klaji lauki, un tapehz wiņai nemanot tuwotees nebija eespehjams. Kareiwji iswilkàs gar mescha malu ķehdē un, atklah-jot no spahrna loschmeteju uguni, drahsamees us sahdsku. Postenis no schahda peepescha usbruku-ma apstulba un stahweja kà semē eerakts. ldsirdis muhsu sauzeenu „Руки вверхъ“ wińsch nelika sewim to otrreis atkahrtot. Dabujam sināt, ka sahdschā ir 12 sarkanarmeeschi. Ahtri eelenzām no guhstekņa usrahdito mahju, kur atradàs wiņa „товарищи“, un eeskrehjām eekschā. Sarkanee, bahli kà lihķi, bes komandas paschi pazehla rokas un padewàs. Wiņus atbruņojuschi, tos nosuhtijām 4 kareiwju pawadibā us muhsu rotu. Ar pahrejeem septiņeem zilwekeem un loschmeteju nodomaju apzeemot ari „Jurtschatu“ sahdsku, kura ir 1^{1/2} werstes no schejeenes. Paņeh-mu sew lihds weenu weetejo eedsihwotaju, kas is-weda muhs us kapsehtu un tēiza, ka lihds „Jurtscha-teem“ wehl atleekot puswerste ko eet. Lai wedejs nezeestu no eenaidneeka uguns, atļahwu wiņam eet us mahjam. Usmanigi isgahjām zauri kapeem. „Jurtschati“ atwehràs muhsu skateem. Sahdscha guļ no daschadeem paaugstinajumeem eeslehtā, katl-weidigā eelejā. Palika neisprotami, kapehz pretineeks iswehlejees tahdu neehrta poziziju. No muhsu atra-schanàs weetas apschaudit sarkanarmeeschus neatmak-sajās 750—800 soļu leelā attahluma dehl. Pa kreisi, drusku eepretim, eewehroju uskalnu, schim noluhkam wairak peemehrotu, jo wińsch atradàs tuwak sahdschai. Isleetojot dabiskus aisseigus, uskahpām us schi pa-augstinajuma. Sahdscha bija tagad muhsu preekschā kà us dēlnas. Ap 150 soļus no mums staigaja gar schķuhni sarkano stundineeks, muhs wehl nemanidams.

Meerigi kuhpeja mahju skursteņi un nekas nerahdija, ka tuwumâ gluhn naidigas azis. Peepeschi kluso skatu pahrtrauz weens, otrs schahweens, un us sahdchu sahk birt loschu krusa: mani sehni apsweiz „tschomus“. Pehdejee, pahrsteigti, nedomaja turetees, bet ar maisņeem us muguras, panikâ laidâs behgt. Peezhlamees kahjâs un dewamees sahdschâ, no kureenes isliku apkahrt posteņus, tahlakai uguns ustureschanai us atkahpjoschos eenaidneeku. Eegahju muischâ. Nobijuschees eedsihwotaji, bahlâm sejâm, mani saņehma un, us manu jautajumu atbildeja, ka Jurtschatos pawisam bijuschi 70 sarkanarmeeschi. Tâ tad gandrihs dewiņkahrtigs pahrspheks. Drihs dabuju noteiktas siņas, jo kareiwi atweda 2 sarkano telefonistus-guhstekņus, ar telefona aparatu. Pehz wiņi isteizeeneem, scheid atradusees 428. kahjneeku pulka 4 rota, kursch tizis saformets no schâ gada 6. janwarî sakauto 22., 23., 24. un 8. pulka atleekam. Jurtschatu muischa, kâ redsams, nebija zeetusi no kara. Lepni eerihkotâs istabas aizinat aizinaja us atpuhtu. Ihpaschneeks, bijuschais kreewu armijas wirsneeks-pulkwedis, stahstija, ka slimibas dehl tizis nesen atswabinats no sarkanâs armijas, kur komandejis pulku. Wiņsch mani laipni usluhdsâ us glahsi tehjas, no ka, par noschehloschanu, biju speests atteiktees, jo muhsu neezigeem spehkeem (8 zilweki) negaidita eenaidneeka usbrukuma gadijeenâ draudetu isnihzinaschana. Us manu luhgumu muischas ihpaschneeks lika eejuhgt diwus sirgus un, preezigi par sawu weeglo uswaru, mehs drihs nokļuwâm atpakaļ sawâ rotas rajonâ. Schķuhtneekus atlaidâm us mahjam, ar 10 mahrziņas sahls kâ weschanas maksu, par ko saņehmâm sirsniņu pateizibu.

Telefonograma № 241 no 8. ll. 20. plkst. 18.30.

1. Pulka komandeeram.

Siņoju, ka muhsu isluhki schodeen isdsina pre-

tineeku no Ljuchowka, Kreņewa, Marina, Jurtschati, Machuri. Saņemts 15 guhstekņu. Mums weens eewainots. Pretim stahw 428. pulks, kursch schinīs deenās saformets no 22., 23., 24. un 8. pulkeem. Pulkâ 200 schtiku un wiņu komandē bijuschais feldfebels Waska Stepanows. Pulka schtabs atrodas eeksch Baltina.

ll. bataljona komandeers

Pulkw.-ltn.: (paraksts) Erglis.

19. februaris 1920. gadâ.

(Skat. schemu № 6.)

Lai eenaidneeks manitu, ka wiņam pretim stahw nopeetns pretineeks, kâ ari, lai wiņsch nahkotnē muhs netrauzetu, otrâ deenâ, plkst. 10 atkal isgahju isluhkoschanâ. Schoreis mani pawadija 1 wirsneeks, 35 kareiwji ar 1 minmeteju un 4 loschmetejeem. Stary Dworâ apsweizinajos ar no wakardeenas pasihstamo sainneeku, kursch pateiza, ka Ljuchowkâ no jauna eenahkuschi sarkanee, bet neesot sinams, kahdâ skaitâ. Zeļâ us Ljuchowkas meschu kustejamees jau pa eemihto zeliņu dauds weeglaki un ahtraki us preekschu. Kareiwju besbailigos skatos atspoguļojās pazilatiba. Wisos wehl waldija wakarejo peedsihwojumu eespaidis. Un kâ lai nepreezatos, ka paņ saule, islausdamās zauri mahkoņeem, schodeen lihgsmejās par sawu brihwibu. Wiņas stari, apseltidami koku galotnes, slihdeja pa apsniguschâm preedem, itkâ muhs mekledami un, atraduschi, maigi glahstija kareiwju nosaluschos waigus. Sneegs dsirksteja kâ neskaitami dahrgakmeņi un azis apschilba no wiņu mirdsuma. Drihs sasneedsâm mescha malu. Klu-sumâ nostahdijâm spahrnos loschmetejus un sem wiņu uguns segas ar urrâ sauzeeneem skrehjâm Lju-

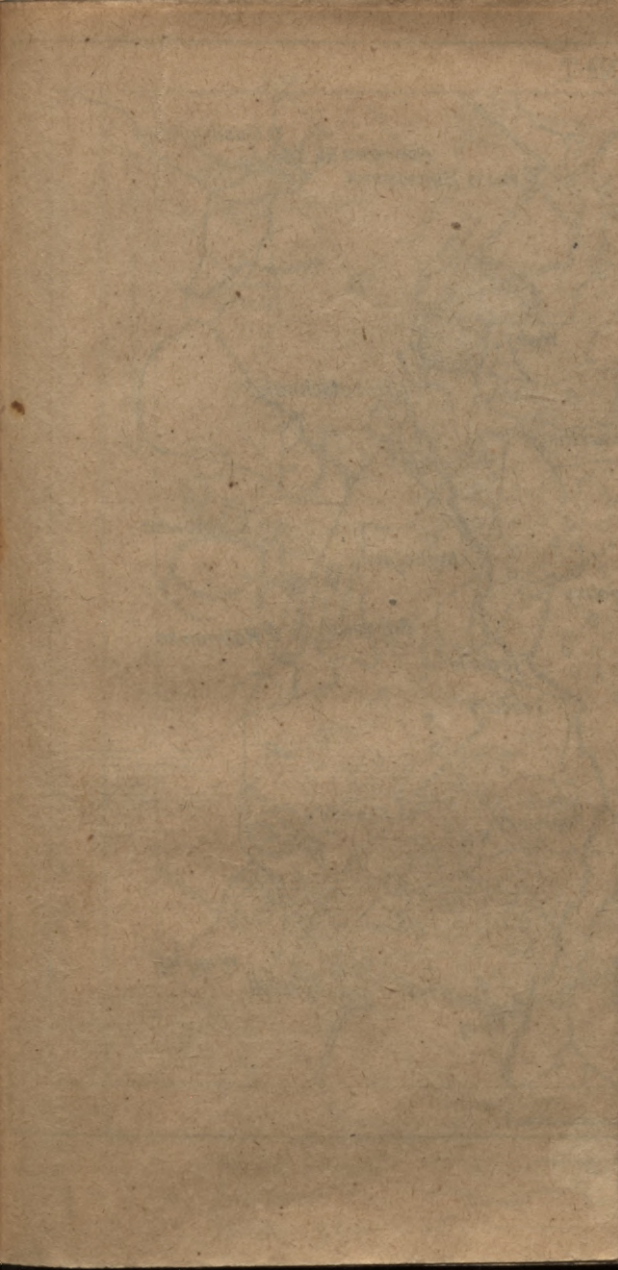

chowkai klaht. Panahkumi bija spihdoschi. No pretineeka 20 wihru stiprā sargpostēna saņehmām guhstā 14 zilwekus; pahrejee 6 isbeha un pasuda meschā. Sahdschas eedsihwotaji islihda no sawām paslehptuwem un luhdsās sahli. (Par scho, pee sarkaneem reti sastopamo weelu, wareja dabut, ko tikai wehlas.) Kareiwji bija ļoti sajuhsminati par muhsu uswaru un prasija man, waj neeschot tahlak us Jurtschateem. Redso scho wispahrejo wehleschanos, nolehm u wiņu ispildit. Loschmetejus uskrahwām us ragawam un, issuhtijuschi us preekschu isluhkus, iswilkamees weenā linijā. Pee Jurtschatu kapsehtas atstahjām sirgus meschā un paschi eeņehmām pozizijas us paaugstinajuma. Usmanigi apskatijis apwidu, pamaniju 200 soļu attahjumā sarkano posteni. Ar sihmem pawehleju loschmetejeem sagatawotees — komanda — un muischa bij sem muhsu uguns. Pehz neilgas apschaudischanās wareja saredset, kā pretineeks garā wirknē atstahja Jurtschatus, un, atschaudidamees, muka projam. Newiļus pagreesis galwu, eeraugu weenu no sawejeem pazehluschos us zeļeem; kreiso roku peespeedis pee sirds, wiņsch nekustas. Sauzu, lai nogulstas, bet wiņsch pat neskatas us mani. Peeleenu klaht, redsu: seja sila, stiklainās azis wehrstas tahlumā. Azumirkli atpogaju kreklu un pamanu kruhts kreisā pusē, kur sirds, masu sarkanu zaurumiņu. Naw schaubu, nabadsiņsch ir beigts un wairs nekad nekustesees. Skatidamees wiņā, us brihdi aismirstu kauju. Pawehleju krituscho nonest us ragawam. Nepaeet ilgi, no muhsejeem wehl diwi teek eewainoti. Ustrunaju weenu no wiņeem, dischkareiwi Antainu (ridsineeks), un prasu, waj eewainojums smags, us ko wiņsch parahda man sawu kreiso roku un, pats to pahrseedams, luhds no manis papirosu. Braschais karawihrs preezigā balsi saka, ka kaut us nedeļu pehz

lasaretēs wareschot apzeemot Rigā peederigos. Eenaidneeka uguns pa to laiku paleek wahjaka. Leeku ķehdei apturet schauschanu un loschmetejeem eewilkt jaunas lentas. Klusums pirms wehtras. Usstahdijām minmeteju ar jau sagatawoto minu. No jauna sahk darbotees loschmeteji un zaur kaujas troksni muischā atskaneja sprahdseens — muhsu mina bija sasnee-gusi sawu mehrķi. Atstahjot us kalna 15 zilwekus un 3 loschmetejus, ar pahrejeem un 1 automatu, pehz komandas: „Man pakaļ!“ dewos us preekschu. Eeskrehjām pirmās mahjās — no sarkaneem ne pehdas. Pawehleju ķehdei iswirsitees sahdschai zauri, bet pats ar dascheem kareiweem eegahju muischā. Weenā istabā atradu eedsihwotajus isteepuschos us grihdas. Wiņi, no bailem bahli, ar schausmam skatijās us mani. Mans wakardeenas pasihstamais pulkwe-dis bija pusdsihws no bailem un newareja isrunat ne wahrda. Prasu kur sarkanee — atbildes naw. Domadams, ka isbaiditee zilweki drihs atjehgsees, eeeju sahlē. Pehz kahda laika dsirdu laukā klee-dsam urrā, — noturu sauzejus par sawejeem, kuri wajā behgoscho pretineeku. Apskatos un brihnos — istabā no kareiweem neweena. Ar karabinu rokā peeeju pee loga un — asinis gandrihs sastingst dsihslās: gar mahju saleekuschees leen sarkanee ķehdē. Ilgi nedomadams, pazeju schauteni — schah-weens logā — peeskreenu pee durwim. Isnahzis ahrā, eeraugu muhsejos no sahdschas atkahpjotees un sa-protu, ka esmu palizis weens. Peespeedees pee mahjas stuhra, isbahschu galwu, lai sinatu, kur pre-tineeks. Pehdejo newajaga tahlu meklet: azimredsot, pahrsteigta no mana schahweena, eenaidneeka ķehde bija aisslehpusēs ais stuhra, tikai diwus soļus no manis. Muhsu skati sastapās. Sibeņahtrumā pahr-domaju sawu stahwokli. Apgreestees un behgt, no-sihmetu neisbehgamu nahwi, jo es taktu noschauts kā

sakis. Pazehlis karabinu, uskleedsu: „Руки вверхъ.“ Sarkanee azis ween bola us mani. Usliku pirkstu us gaili — nospeeschu to — „отѣчка“, ahtri attaisu atslehgu, eelahdejis no jauna atkal nospeeschu — „отѣчка.“ Peepeschi weens no sarkaneem kleeds: „Бѣлые!“ un wisi, kà pehz komandas, apgreeschas un laischas lapàs, ka sahbaku soles ween spihd. Attaisu atslehgu, iskriht isschautà beidsamà patrona, pretineekam par laimi, jo zitadi 3—5 sarkanee buhtu aismiguschi us muhschibu, jo wiņi stahweja weens ais otra. Aptaustijis kabatas, atradu magasinu ar saruhsejuschàm patronam un, kamehr paguwu tàs eelahdet, sarkanee paspehja jau pasust tuwejâ meschâ. Redsedams, ka nekas wairs nedraud, kabatas lakatiņu wizinot atsauzu sawus kareiwjus. Wiņi azis lasiju kaunu par sawa komandeera atstahschanu. Tagad iskratiju personigi katru mahju un, pahrleezinajees, ka eenaidneeka nekur naw, isstahdiju apkahrt postetus un eegahju muischâ. Drihs isskaidrojàs notikuschais pahrpratums. Daļa sarkano, kuri atradàs muischâ, pahrsteigti no muhsu uguns un minas sprahdseena, nebij usdroschinajuschees atstaht mahju. Wiņi domaja, ka mehs atrodamees wehl kalnâ un usturejàs blakus istabâ, sahnistabai, kurâ sastapu eedsihwotajus. Muhs atdalija tikai aisslehgtas durwis, un tapehz ari neweens neatbildeja, jo baidijàs no sarkano atreebibas. Nogaidijis, kad schauschana aprimst, eenaidneeks mehģinaja isbehgt, bet usduhràs us muhsejeem. Pehdejee atkal bija pilnâ pahrleezibâ, ka sarkanee ar leelakeem spehkeem eet kontrusbrukumâ un ahtri atstahja sahdsku. Nesenee behgli tagad pahrwehrtàs par uswaretajeem un, waronigi kleegdami urrà, dsinàs muhsejeem pakaļ, pee kam sastapàs ar mani. Sem loga guleja no manis noschauts sarkanarmeets. — pats rotas komandeers. Mums, isņemot jau minetos, tahlaku saudejumu ne-

Mūsu fronte ————
 Sarkana " ————
 Izlūku gājeens ······

bija. Saimneeze wahrija tehju un us ahtru roku beidsa jau agrak eesahkto bliņu zepschanu, un pehz spehziņoschas maltites dsihwi pahrspreedām pagahjuschos notikumus. Plkst. 14 posamees atpakaļ. Kaut gan schodeen eeguwām skaistu uswaru, tatschu wisi, redsedami muhsu krituscho, bija behdigi nokahruschi galwas un klusi dewās mahjup.

Telefonograma № 242 19. ll. 20. plkst. 17.

1. pulka komandeeram.

Siņoju, ka muhsu isluhki schodeen saņehma guhstā sargu postu no 14 zilwekeem, kas stahweja Ljuchowkā, un issita pretineeku no Jurtschati. Mums 1 kritis un 2 weegli eewainoti. Pretineeks pameta kritischus.

ll. bataljona komandeers

Pulkw.-ltn. : (paraksts) Ehrglis.

1. maijs 1920. gadā.

(Skat. schemu Nr. 7.)

Bataljona komandeers aisbrauza atwaļinajumā us 1 mehnesi un atstahja mani par sawu weetneeku. Wairakas nedēļas atpakaļ ussinaju, ka eenaidneeka batareja atrodotees „Wopuļi“ sahdschā us leelzeļa, kas wed no Brigeem (13. Tukuma pulka rajons).

Tuwojās 1. maijs, kuru sarkanee, pehz saņemtām siņam, gatawojotees ļoti swinigi sagaidit. „Батюшка Троцкий“ atsuhtischot us fronti „tautu brihwibas“ aisstahwejem daschadas dahwanas, kā; tabaku — machorku, baltmaisi u. t. t., lai ar schām druskam, azimredso, pazeltu isbadojoschos sarkanarmeeschu gara stahwokli. Nodomaju no sawas puses peedalitees schajos swehtkos, saprotams, tikai neluhgtā kahrtā. 30. aprīli plkst. 16 bataljona schtabā eeradās is-sauktee rotu komandeeri un katram atsewischķi pa-siņoju wiņa daļas doto usdewumu. Atlaisdams wirs-

neekus peesihmeju, ka wiss janotur stingrakâ slepenibâ. Plans sekoschais: Rotas komandereem waja-dseja no sawâm rotam iswehletees 20 kareiwjus ar 1 automatu un weena wirsneeka wadibâ nosuhtit plkst. 19 us „Reiki“ sahdschu. Eskadrona komandees saņehma pawehli islabot tiltu pahr Sinjuschas upi ar tahdu aprehķinu, lai wiņsch buhtu kahrtibâ 1. maijâ plkst. 6-os, lai buhtu eespehjams pahrwest eenaidneekam atņemtos leelgabalus. Batarejas noņemschanai grupu nolehm u wadit pats. Kolonai wadjadseja pahreet sarkano fronti starp „Fjedorki—Sentschoty“ sahdscham, tablak pa purwu apeet „Wapuļi“ no aismugures, eeņemt batareju un pa leelzeļu iswest to us „Brigi.“ Wisu deenu pawadiju pawehļu issuhtischanâ, gahjeena sagatawoschanâ. Nemanot peenahza wakars, kad wadjadseja braukt us muhsu isejas punktu. „Reikos“ braukschus un kahjam sahka salasitees 2 bataljona karawihri. Atskaneja joki, weens otu (pez wezas latwju strehlneeku paraschas) wilka us „soba“ un jautras walodas sagaidija jaunpeenahkoschus. Plkst. 19, kad wisi eeradâs, saskaitiju sawus spehkus: 4 wirsneeki, 80 kareiwji un 5 automati! Wisi braschi sehni, ar kureem war noet lihds paschai Sebeschai! Sihki isskaidroju ļaudim usdewumu, tãpat aprakstiju preekschâ sagaidoschos gruh-tumus un jautaju, waj kahds nejuhtas par wahju weselibas siņâ, us ko dabuju weenbalsigu atraidoschu atbildi. Dewamees zeļâ, paņehmuschi sew lihdsi 2 weetejos kreevus ar zirwjeem un sahgeem. Isgahjuschi zauri neitralas joslas mescham, drihs sasneedsâm Sinjuchas upi. Kamehr kareiwji atpuhtâs un smehķeja, lihdsņemtee semneeki nosahģeja 2 kokus, kurus nolika pahri (schini weetâ 3 asu platai) upei. Us ahtru roku usbuhwetais tilts stipri schuhpojâs un pahreeschana islikâs ļoti schaubiga. Ispeldetees ar wisâm drehbem neweenam negribejâs. Wadjadseja

pahrwilkt us pretejo krastu koka kahrti un wiņas galu pazelt augstak, lai raditu balstu. Scho usņehmās 7 rotas wirsleitnants Kaņeps. Balansedams us abeem, ko-keem wiņsch nonahza lihds upes widum, tik laime scheid wiņu atstahja: pasaudedams lihdsswaru, wiņsch ee-wehlās uhdenī un nogahja dibenā, burbuļi un peldo-schā zepure ween bija redsami. Nodomaju jau eet glahbt, kad nogrimuschais parahdijās wirs lihmeņa, smeedamees israhpās laukā un pabeidsa sawu darbu. Smehjās ari ziti. Sahkam pahreet upi. Toreis bija wehl deesgan aukstas naktis, kapehz galigi ismirkuscham wirsleitnantam, kursch trihzeja pee wisas meesas. liku preekschā atgreestees us rotu. Tiku patihkami aisku-stinats no wltņ. Kaņepa luhguma atwehlet tahlak peedalitees gahjeenā. Neskatotees us leelo steigscha-nos, „iltu“ wareja pahreet tikai pa weenam, kas prasija pusotras stundas laiku. Plkst 22, isbriduschi zauri purwam, sasneedsām „Kangoltcy.“ No sche-jeenes kahda weeteja semneeka westi, sahkam tuwo-tees eenaidneeka pirmai linijai. Kustejamees pa meschu ar leelu usmanibu, aisturedami elpu un ik-brihdi klausidamees apkahrt. Wiss klusu. Pareti no-brikscheja sars, sem neweikli noliktās kahjas. Bes trauzejuma pahrgahjām fronti un usbudinatee nerwi pamasām apmeerinajās. Nakts bija ļoti tumscha . . . Pawadonis m uhs weda pa daschadeem purwa zeliņeem un mescha stigam. Pulkstens rahdija pusnakti, kad ļaudim atļawu drusku atpuhstees un smehket. Peepeschi norihb wairaki schahweeni un ilgi atskan wiņu atbalss. Wisi negribot satruhkstas. No jauna wairaki schahweeni, — bet tahli — Turpinajām gah-jeenu un, schķehrsojot kahdu nesinamu zeļu, atkal at-rodamees meschā. Wisi nogrimuschi dsilās domās. — No ilgas staigaschanas noguruschās kahjas instinktiwi welkas us preekschu. Apmehram kahdu pusstundu wehlak, mums atkal preekschā zeļsch. Wedejs saka,

ka esot apmaldijees. Tas wehl truhkst! Usmanigi wehroj os apkahrtnê un pehz agrak eewehrotâm sihmem ussinu scho weetu: schein bijâm jau kahdu pusstundu atpaka! Israhdijs, ka taisijam leelu lih-kumu ne soli nekustedamees us preekschu. Ar kompasu orientejos pehz kartes un, parunajot ar wedeju, uspehmu deenwid-austrumu wirseenu. Drihz meschs beidsàs — nonahzâm purwainâ apgabalâ. Lihds zeļeem mihkstâ muklajâ, bridâm ar neaprakstamu pazeetibu klusu zeesdami us preekschu. Tâ jau gurdênâs kahjas tagad palika besjuhtigas. Sewischki neapskauschams stahwoklis bija loschmeteju un wiņu patronu nesejeem: to plezus speeda smagâ nasta, no kuras ķermenis grima dsilak purwâ. Ap plkst. 3 eeraudsijsâm preekschâ paaugstinajumu. Ar sakostem sobeem pahrwarejam beidsamâs gruhtibas un, atweeglinoschi uselpodami, uskahpâm kalnâ. Wedejs, parahdidams us deenwid-austrumeem, teiza, ka tur, 1 werstes attahlumâ, atrodotes „Wopuļi.“ Apkaimi rihta miglas beesais schķidrauts aisklahja un neļahwa neko isschķirt. Pamasâm sahka palikt gaischaki. — Drusku atpuhtuschees, negribot pazehlamees, lozekļos itkâ guleja swins. Pa laimi mitrums pehz puswerstes isbeidsàs, — preezigi apsweizâm zeeto semi. Ļaudis iswehrtâs ķehdê un, pateizotes miglai, nemanot peegahjam Wopuļeem us 100 soļeem. Pretineeka posts muhs pamana — isschauj wairak reises us ko sahdschâ ustraukums. Bet jau par wehlu. — Pehz wairakâm salwem, aismirsuschi nogurumu, ar sajusminatu urra skreenam jau sahdschâ eekschâ Ļaudis isdalas atsewischķâs grupâs pa wairakeem zilwekeem un eelauschas mahjâs. Kopâ ar 15 kareiwjeem dodamees us batareju, kuru eeņemam bes kaujas. Isņemot 8 guhstekņus, sarkanee wisi aisbehga. Eegahju mahjâ kur dsihwoja sarkano bātarejas komandeers. Mani sastapa diwas seeweetes un pasiņoja, ka komandeers

nupat kà aismuzis. Leeku nõnemt telefona aparatu. Muhsu puhles atmaksaja bagats kara laupijums. Sa-
nehmam 2 trihszolligus leelgabalus pilnâ kahrtibâ, ar
wiseem sirgeem un lahdiņeem. Mehs saudejam
weenu kritischu un weenu eewainotu. Sahdschâ
ilgi neusturejamees. Sakrahwuschi ratos trofejas
plkst. 4 atstahjam Wopuļus un wirsijamees atpakaļ
pa zeļu us Brigi. Pee atgreeschanâs pahrwarejâm
dauds kawekļu. Leelineeki paredsedami nahkotnê
muhsu usbrukumu, bija mehģinajuschi zeļu padarit
nederigu leetoschanai, pahrrakdami grahwjus, sa-
sweesdami kokus, balķus u. t. t. Waiga sweedros
strahdajâm pee scho schķehrschļu nowahkschanas.
Pildijâm robus un grahwjus ar teem pascheem ko-
keem un wilkâm eeguhtos leelgabalus pahri. Atra-
dos pee leelgabaleem, kad awangardâ isdsirdeju schah-
weenus un sauzeenus: „Isluhki.“ Zik spehju dewos
ahtri turp. Eeraudsiju daļu no sawejeem schaujam
us meschâ pasuduscheem. Saguhstijâm pawisam 4
wihrus, pahrejee isbehga. Kà israhdiņas, usduramees
us 15 zilweku stipru isluhhku patruļu. To bija is-
suhtijis pretineeka rotas komandeers is „Dylny“ sah-
dschas, lai ussinatu, kas notizis, tas nakti sew ais-
mugurê drirdejis schauschanu, newaredams neko is-
prast, jo telefona satiksme tika no mums parrauta.
Pehz gūhstekņu isteizeeneem, „Dylny“ muhs sagaidot
60 sarkanee ar 2 loschmetejeem. Bijâm netahlu.
Atstahjot aissargatâ weetâ sirgus ar mantam, muhsu
ķehde lehnâm un usmanigi tuwojâs eenaidneeka pir-
mâs linijas sargpostenim no muguras. Wiss bija
klusu. Peenahkuschi us 200 soļen atklahjam uguni.
Leelineeki steidsoschi atkahpas us deenwideem. Schini
sadursmê pretineeku uswarejam bes saudejumeem.
Tuhliņ iswedam eepakaļ atsahto batereju, lai zaur
nupat eekaroto iseju dotos us neitralo joslu Is-
sistais pretineeks nedewa mums meeru. Pa kreisi

nostiprinajees 1000 soju atstata kalnâ, wiŋsch tureja muhsu kolonu sem stipras uguns. Atschaudidamees ahtri kustehjamees us preekschu un, tikuschi laukâ is sarkano uguns sferas, saskaitijâm weenu weegli eewainotu. Ap zeturksni pehz 6-eem atradamees pee „Sinjucha“ upes. Muhs sagaidija pirmais pahrsteigums. Tiltu nebija pat eesahkuschi labot! Pretejâ krastâ pamaniju eskadrona komandeeri un nolehmu no wiŋa peeprasiť paskaidrojumu. Atstahjot weenu wezako wirsneeku par weetneeku, usdewu palikt scheid lihds maiŋai un iswilkt ŋehdi leelgabalu segschanai. Pats masâ plostâ parzehlos pahr upi. Eskadrona komandeers attaisnoja pawehles neispildischanu ar to, kâ neesot bijis eespehjas tik ahtri sagahdât un peewest dehłus. Nekawejotees dewos us Brigi kur atradâs kahda rota no 13. Tukuma pulka. Scheit newareju saswanit pa telefonu, muhsu pulka shtabu, kapehz biju speests braukt tahłak us sawu bataljouw. Pa zelam „Mjerschewâ“ eeraudsiju dehłus, kurus pawehleju tuhliŋ nowest us upi. Nonahzis batajona shtabâ pa telefonu saweenojos ar pulka komandeeri, kuram aprakstiju muhsu tagadejo stahwokli un pateizu sawus tahłakus nodomus. Leelgabalus apsoliju pahrwest tschetru stundu laikâ. Nosuhtiju sekoschu telefonogramu:

Telefonograma Nr. 289. 1. V. 20.

Pulka komandeerim.

Siŋoju, ka nakti no 30. aprila us 1. maiju pástiprinata isluhku nodala sem manas wadibas, aisejot eenaidneekam lihds 15 werstis aismugurê, atŋehma pehdejam Wopuļi sahdshâ batareju — 2 leelgabalus ar lahdineem pilnâ kahrtibâ. Wehl saŋemti sirgi, schautenes, telefona aparati, patronu diwriteŋi un guhstekŋi. Pretineeka mehŋinajumi muhs aisturet un ap-

eet tika diwas reises atsisti. Muhsu saudejumi:
1 kritis un 2 eewainoti kareiwi.

P. bataljona komandeeri,
kapitans Helmans.

Bataljonâ usturejos pusstundu, pehz kam jahju atpakaļ. Pee upes mani sagaidija otrs nepatihkams pahrsteigums: Wisi wirsneeki un kareiwi atradās jau schinī krastā, bet atstahtee leelgabali weentūļigi stahweja us tilta. Mans weetneeks siņoja, ka wiņi bijuschi speesti atkahptees, jo peelihduschos sarkanos nespehjuschi atturet munizijas truhkuma dehl. No 5. rotas atnahkuschâ maiņa neusņehmās pahreet upi: eenaidneeks turot pahreju sem labi mehrķetas uguns. Azumirkli negribaju tam tizet un usgahju us tilta, bet tiku saņemts no tik stipras uguns, ka nometos us weetas semē. Bes tam, leelineeki sahka apschau-dīt apkahrtni no bruņotā wilzeena, kursch peebrauza us 3 werstu attahluma. Tagad redseju, ka neko wairs newareju eesahkt. Nosuhtiju otru telefonogramu:

Telefonograma Nr. 291., 1. V. 20.

Pulka komandeerim.

Wisu deenu turpinajās abpuseja flinschu, losch-meteju un artilerijas uguns rajonā pahr Sinjuchas upi starp Brigi meestu un Dylny zeematu. Pretineeks schai weetā peewedis leelakus spehkus, lai aiskawetu wiņam atņemto 2 leelgabalu pahrweschanu pahr sabo-jato tiltu. Muhsu pusē jaunu saudejumu naw.

Bataljona komandeera weetā,
leitnants Rupais.

Pa to laiku mums, kā pastiprinajums, peebrauza un netahlu apstahjās 13. Tukuma pulka batareja. No-tureju ar artilerijas wirsneekeem apspreedi, kurā no-lehmam eenaidneeka leelgabalus sadragat ar lahdi-

ņem. Schà noluhka ispildischanai batareja tika peewesta us 200 soļem. Palika schehl noskatitees, kà isnihzinats tika wehrtigais kaujas eeguums, kas maksaja tik daudz puļļu . . . Bija japadodas liktenim — jaapmeerinajas ar trofejam, kuras isdewàs pahwest. Isņemot 12 guhstekņus un 17 sirgus, wiss tika atsahts otrâ pusê. Atnahkuschi otrâ deenâ, leelgabalus us tilta wairs neatradâm, jo leelineeki wiņus nakti, lai gan saschautus, bija aiswilkuschi us sawâm pozizijam.

2. julijs 1920. gadâ.

(Skat. schemu № 8.)

30. junijâ atgreedamees no atwaļinajuma, eerasdos pulka shtabâ. Adjutants kapteinis Jansons man stahstija, ka sarkanee pa deenu pozizijâs turot weenu leelgabalu, kuru, baididamees no muhsu peepescha usbrukuma, nakti wedot atpakaļ dsilâ aismugurê. Pretineeks neustizejâs wairs sawai fronte! Schi jaunâ wehsts mani ļoti waldsinaja. Tajâ paschâ wakarâ isbrauzu us pirmo liniju un eewahzu zik eespehjam sihkas siņas par eenaidneeku. Israhdijs, kà mums pretim artilerijas nebija. Siņoju par scho us shtabu. Pulka komandera weetneekam pulkw.-lt. Ehrghim usprasiju (Pulka komandees bija atwaļinajumā.) waj wiņsch ar meeru, ja leelgabala weetâ atwedischu 50 guhstekņus. Pehdejais pret scho preekschlikumu newareja neko eebilst. Tikai pulka komandants, wirsleitnants Germans scho dsirdot, kà weenadi, palika nelaimigs; wiņsch bija jau tã aisņemts no wisadeem pahnahzejeem, tagad peenahktu wehl guhstekņi, kuri jabaro un, sastahdot ihpaschus sarakstus, jasuhta tahļak. Buhtu atkal lihds kaklam darbs. Neko darit: „Служба не дружба.“ 1. julijs pulkstens rahdija 19. stundu, kad isejas punktâ „Reiķi“, salasijâs 50 kareiwji ar wairakeem wirsnee-

21 20

N° 8.

S
D

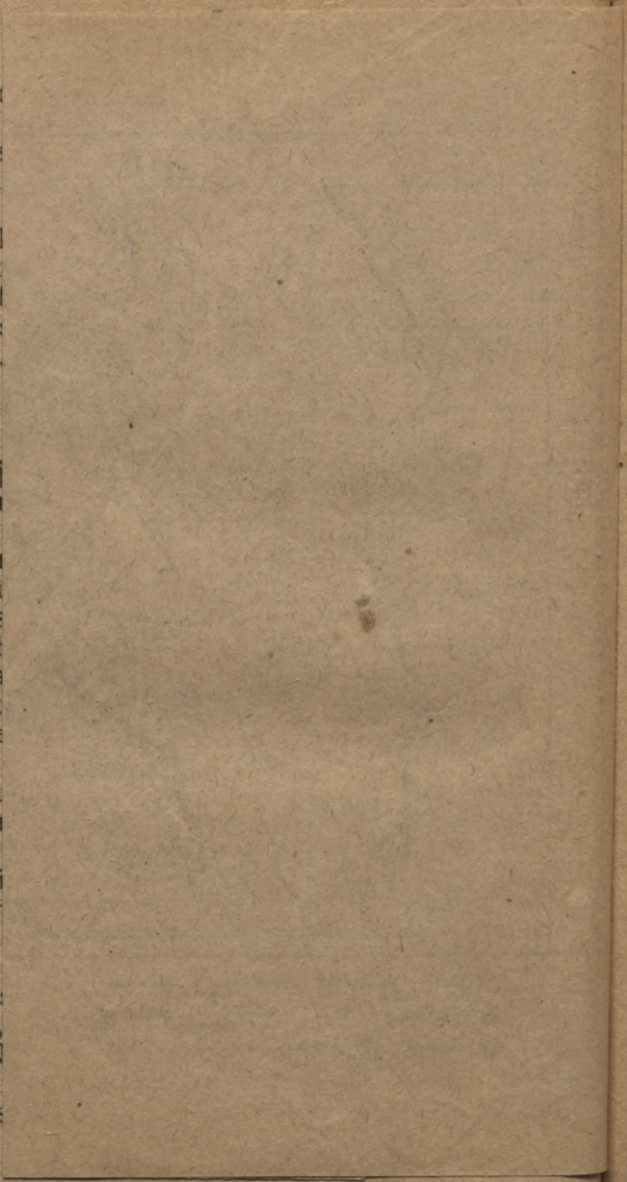

21 20

3 2 1 0 3 Verstes 1 126.000

Mūsu fronte   - - - - -
 Sarkana "   - - - - -
 Izlūku gājeens   . . . . .

keem. Pehz ļauschu pahrbaudischanas un sakahrto-
schanas, zaur sawu drahschu schogeem isgahjam nei-
tralā joslā us Silas upes pusi. Muhsu, t. i. kreislā
upes krastā „tschomi“ lihds schim netika redseti, ta-
pehz kustejamees pilnigi brihwi. Interessanti no sah-
neem noluhkotees schahdā isluhku rindā: isleekda-
mās daudsos lihkumos, wiņa wakara krehslā atgahdina
lehni rahpjoschos milsigu tschuhsku. Ar pehdejo wiņai
galwenā lihdsiba — weens zeeschs ķermenis. Eedami
pa meschu, sem skaistā laika eespaida, isluhki jautri
treeza sawā starpā. Tuwojās skaidra besmehnescha
nakts. Pa swaigschņotām debesim, gausi peldeja
weenlihdsigas mahkoņu Wirknes. Aismirsees saldā
saprņi augstais sils brihscham noslehpumaini tschuk-
steja, pamosdamees no pareti aiskrejoscha weh-
jiņa, kursch nebehdnigi rotalājas preeschu kuplājas
sprogās. Drihs sasneedsām upi un pahrgahjam us
otru krastu. Tagad kustejamees jau usmanigaki. „Kan-
golzos“, kur drusku atpuhtamees, sarkanee sen jau
nebija rahdijuschees. (Wiņi no saweem sargposte-
ņeem reti nahza us neitrālo joslu un ari tad leelās
partijās, 30 un wairak zilweku.) Nodomaju pa labi
no Fjodorkeem iseet aismugurē, papreekschu eeņemt
Senzati, tad Nowikus un beidsot, pee atgreeschanās
— Fjodorkus. Pretiņeeka fronteī tuwojamees ar leelu
usmanibu. Pee linijas pahreeschanas ļoti swarigi bes
trokschņa laikā noķert eenaidneeka saiti, issuhtamu
no weena punkta us otru. Tahds nowehroschanas
postenis, war galigi isjaukt wisus planus, ja dabon
isschaut, waj muhs atklahjis, noslehpjas un, palaidis
muhs garam, pasīno sawejeem. Tadeļ ari muhsu
dsirde ķehra wismasako skaņu, azis urbās tumsā. Us
zeļa starp Fjodorkeem un Senzati, pamanijam 50 so-
ļus no mums 2 postus, kuri meerigi sarunājās. Ap-
stahdinaju sawejos. Starp mums atradās kapralis
Puswahzeetis (no Lubanes), bataljona spehjegakais un

droschsirdigakais loschmetejneeks (tagad Lahtschplehscha ordeņa kawaleers). Kamehr ziti palika us weetas, kopâ ar mineto karawihru lihdâm sarkaneem klaht. Mums isdewâs peenahkt us kahdeem 25 soļeem. Dewu Puswahzeetim signalu — mehš usleh-zâm us zeļa un, ar pazeltâm schautenem, klupâm wirsû. No bailem sastinguschos sarkanarmeeschus ahtri atbruņojâm un no wiņeem ussinajâm, ka Sentschatos atrodas 23 zilweki. Atsauzis kareiwjus, abeem guhstekņeem noņehmâm schineļus. Weenu uswilku sew mugurâ, otrâ eegēhrbâs Puswahzeets. Uslikâm galwâ kreewu zepures un diwi „sarkanarmeeschi“ bija gatawi. Wirsijamees tahlak. Mehš abi „tschomu“ uswalkâ gahjâm pa preekschu; 50 soļus eepakaļ sekoja ziti. Pee Senzateem us weena uskalna eeraudsiņâm 4 posteņus. Aukstasinigi teem tuwojamees un us jautajumu: „Кто идетъ?“ atbildeju „Руки верхъ.“ Sarkanee tuhliņ pazehla rokas, saukdami: „Товарищъ, не стрѣляй, мы ваши.“ Us muhsu peeprasijumu wiņi usrahdiņa schķuhni, kur esot ziti. Eegahjâm eekschâ un atradâm 19 guļoschus wihrus. Usmodinajuschi tos, likâm sawahkt sawas paunas, pehz kam sakahrtojâm diwâs rindâs un wisus saskaitijâm. Bes masakâ trokschņa saņehmâm 25 „tschomus.“ Lihds ar guhstekņeem dewamees tahlak us Nowiki. Sahdschas tuwumâ noķehrâm 2 nowehroschanas gosteņus, kuri teiza, ka sargposteni eņemot 30 zilweki Gandrihs pee paschas sahdshas tikâm atklahti no 4 sarkanarmeescheem. Tee patlaban gribeja aismukt, bet isdsirdejuschi: „Стой, руки вверхъ!“ apstahjâs un padewâs. Ahtri eegahjâm sahdshâ un skrehjâm mahjâs eekschâ. Neskatotees us pilnigu klusumu un muhsu eelenkschanas puhlem, sarkanee muhs bija saoduschi un daļa isschmauza pa sahdshas otru galu, starp ziteem rotas komandeers. Nowikos saguhstijâm 18 sarkanarmeeschus, saņemdami dauds

patronu un 2 telefona aparatus. Neilgi kawedamees, gresamees atpakaļ pa jau noeeto zeļu. Fjodorkus wjadseja tagad apzeemot gribot negribot. Pulka komandeeram apsolito guhstekņu skaitam istruhka 7 zilweki. Sarkanos lasijām kā sehnes: pa zeļam wehl isdewās saņemt wairakus stundineekus un nowebroshanas posteņus. Peenahzām Fjodorkeem us 200 soļeem. Drahschu schogi nebija redsami. Sahdschas preekschâ eerakumos sehdeja 3 sarkanarmeeschi. Iswehrstâ muhsu ķehde zahka tuwotees eenaidneeku punktam. Puszeļâ teekam atklahti. Pretineeka stundineeki isschauj us mums wairakas reises un paschi behg prom. Muhsejee, newaredami noturetees, paschi atklahj milsigu uguni, dodamees treezeenâ Skreenam garām nokrituscheem posteņeem: weens beigts, — pahrejee diwi eewainoti. Eelaususchees sahdshâ atradām sarkanos ais schķuņa. Wiņi guleja us semes un drebeja, teikdami: „Панъ, я вашъ!“ No Kaļinowkas tapa dsirdama loschmeteju uguns, kura drihsi apklusa. Laikam „tschomi“ no tureenēs aisbehgā. Atgreesamees mahjās plkst 6, labakā gara stahwoklī. Mums bija pawisam 59 guhstekņi, tā tad — 9 wairak kā apsolits! Israhdijs, ka guhstekņi ir no 13. pulka, kursch tikai 2 deenas atpakaļ nomainijis 471. pulku. 13. pulka rotas bija leelas skaitliskā siņā, no 200—350 durkļu. —

Operatiwa 2. VII. 20.

Telefonograma

Pulka komandeerim.

Siņoju, ka naktī no 1. us 2. juliju pastiprinatā isluhku nodāļa aisgahja eenaidneekam aismugurē un noņehma sastawas Sentschati, Nowiki un Fjodorki sahdshās, pee kam muhsu rokās krita 59 guhstekņi, 59 schautenes, patronas, roku granatas un 2 lauka

telefona aparati. Eenaidneekam bes tam 1 kritis un 2 eewainoti. Mums saudejumi naw.

Kapitans: (paraksts) Helmans.

Nodewa: Laidiņsch

Peņņehma: Rosenlils

2. 7. 20., plkst. 7,15.

15. julijs 1920. gadā.

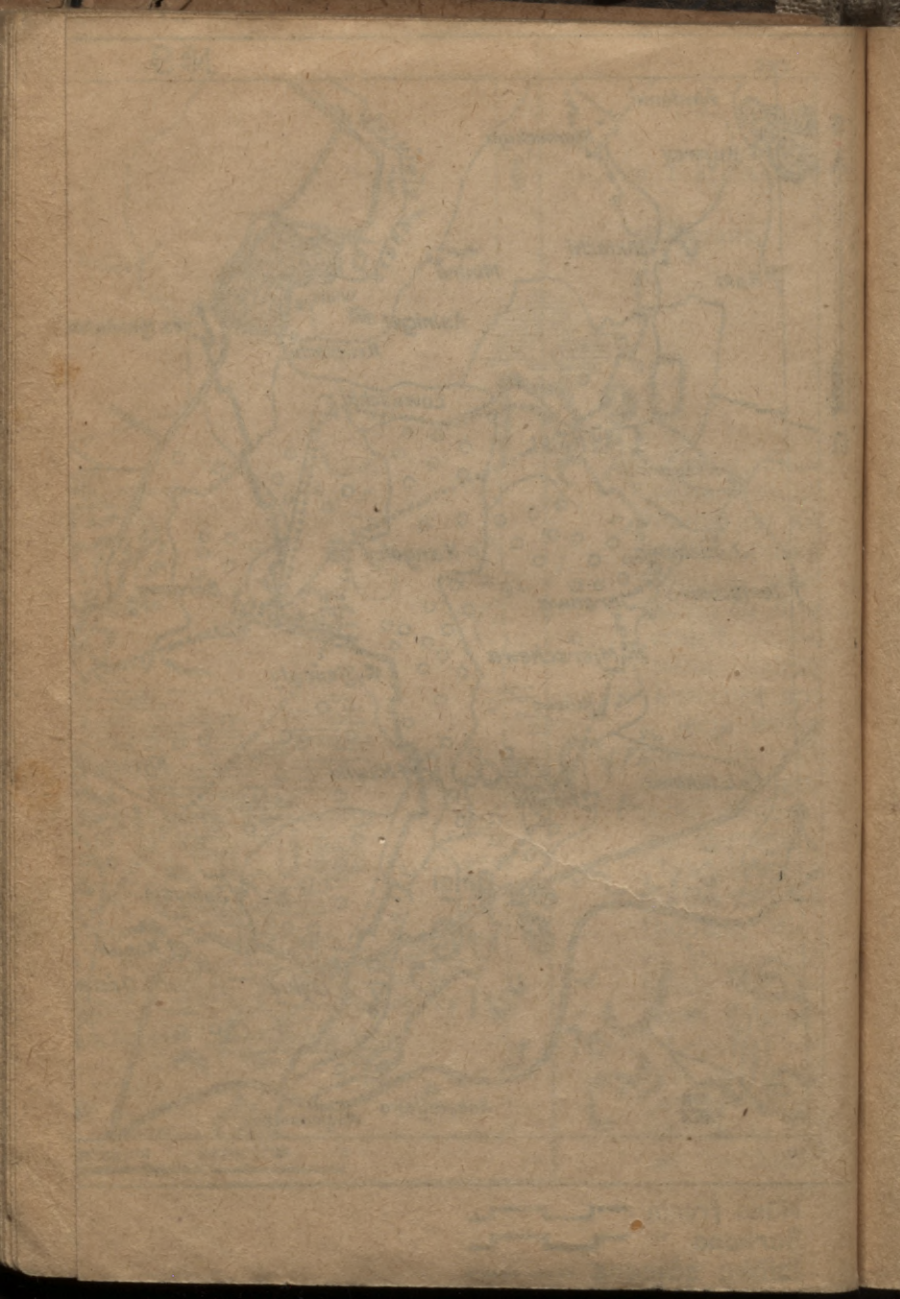
(Skat. schemu Nr. 9).

Pehz eenahkuschām, ļoti noteiktām siņam, Gorlaschowā atradās eenaidneeka batareja, sastahwoscha no diweem leelgabāleem. Lai pahrleezinatos par siņas pareisibu, nolehmū greestees pee muhsu pulka isluhku rotas komandeera kapteiņa Osoliņa, kura rihzibā sastahweja „saļee.“ Neitralā joslā to bija dauds. Negribedami deenet sarkanā armijā, schee „deserteeri“, ja leelineeku isluhki eenahza kahdā sahdschā, slehpās tuwejā meschā, no kureenes apschaudija sarkanos, nereti nodaridami teem leelas galwas sahpes. Daschi no wiņeem mums bija ļoti labi sinami, jo pasihdami katru apkahrtnes stigu, beeschi isweda muhs pretineeka aismugurē. Scheem „selļeem“ usdewam isspeegot eenaidneeka stahwokli. Wiņi to ispildija un apstiprinaja, kā Gorlaschowā stahwot batareja, kura sedsot 50 artileristi un 70 kahjneeki, sirgi ar lahdiņu rateem atrodotes Mjeschinzos. Eewahzis wisos sihkumos siņas, ķehros pee plana isstrahdaschanas. Isweidojās schahds kaujas usdewums: Starp Fjodorkeem un Sjenzati pahreet eenaidneeka fronti, (labi pasihstama no 1. maija un 2. julija) tahlak deenwid-austrumu wirseenā pahrbrišt purwu taisnā linijā us Gorloschowu. Laudis isdalit diwās grupās, apņemt Gorlaschowu un Mjeschinzus no deenwideem un weenā laikā eeņemt abus punktus, lai eenaidneeks nepaspehtu aiswest sirgus un leelga-

Mäsu fronte - - - - -
 Sarkana " ————
 Izluku gäjeens .....
 116 000

bala lahdiņu ratus. 14. juliņā wakarā isejas punktā Reikos pulzejās bataljona karawihri. Sasweizinajees, isskaitīju sawejus: 7 wirsneeki (starp teem 2 artile-risti) 85 kareiwji un 9 automati (weeglās sistēmas loschmetēji). Spehks bija deesgan eewehrojams. Ļauschu sejās lasama nopeetna griba uswaret un katris aisņemts no sawām domam un galweneem notikumeem. Sakahrtojuschees gahjeena rindā, plkst. 19 isejam neitralā joslā. Lids Sinjuchas upei naw tahlu, pehz $\frac{3}{4}$ stundas apstahjamees us wiņas krasta. Istrauzetas mescha pihles ar bareem zeļas is garās uhdens sahles un mekledamas naktsguļai klusaku weetu, steikschus laidās projam. Pirksts prasijās pehz gaiļā, bet deemschehl schoreis bija jaapspeesch nelaikā pamodusees medibas kahre. Pahrejam us pretejo krastu pa 1. maija usbuhweto tiltiņu un is- suhtot us preekschu isluhkus, sasneedsam Kangoļzus. Scheit drusku atpuhtuschees, turpinajam gahjeenu. Nahza lihds no 1. maija isluhkoschanas pasihstamais weetejais, kursch nepamanot muhs isweda eenaid- neeka aismugurē. Eedsijinajamees meschā . . . Ku- stejamees palehni us preekschu. Negribeju pahragri nodsiht ļaudis, jo wisu enerģiju wajadseja sakraht preekscha esoscham gruhtibam, kuras bija wehl atmiņā no 1. maija. Mehnesis islausdamees zauri mahkoņeem us azumirkļeem isgaisinaja nakts tumsu. Ap pusnakti isnahzām us laukumiņa. Mescha widū, mums atklah- jās burwiga aina . . . Mehnesis patlaban pahwareja mahkoņu beeso segu un us ihšu brihdi lehja sawu noslehpumaino gaismu pahri koku galotnem us nakts rasā atspirdsinato plāwu, kura, kā isgresnojusees skaistule, apbehrta ar baltām puķem smaidija mums pretim. Apsēhdamees swaiģā mitrā sahlē. Atļahwu smehķet. Aprunajos ar weenu otru kareiwī un re- dseju, kā kaut noguruschi, tatschu wisi labā gara stahwokli. Kad peezehlamees, apkahrt atkal waldija

nezaurredsama tumsa. Eegahjäm purwâ. Pa laimi wiŋsch pa wasaru bija palizis sausaks: kahjas wairs nestiga tik dsiļi drehgnumâ kâ 1. maijâ. Totees schoreis wajaðseja nostaigat garaku gabalu. Eeturet pareiso wirseenu nenahzâs weegli: migla aisklahja mehnesi un neļahwa neko isschķirt. Muhsu pawadonis apgabalu pahrsinaja teizami un noweda gar Wopuļi us Tscherni sahdsku (us kahrtes minetâ sahdsha naw, wiņa atrodas 1¹/₂ werstes no Tscherni esera). Scheit atpuhtamees Atradâm weenu wezi, kas apsolija muhs iswest pa ihsako zeļu us Gorlaschowu, lihds kurai atlika 1¹/₂ werstes. Kangoļu eedsihwotaju us wiņa luhgumu atlaidu us mahjam. Kaujas usdewuma ispildischanai sadaliju ļaudis 2 daļâs. Ar pirmo, sastahwoschu no 50 zilwekeem un 5 automateem, nodomaju eeņemt batareju, — otru, no 42 zilwekeem, nosihmeju us Mjeschinzy. Ap plkst. 5 netrauzeti peegahjäm Gorlaschowai us 400 soļeem. Weens pakaļ otru karawihri, nosihmeti Mjeschincy eeņemschanai, paet man garam, lai apeetu mineto punktu no deenwideem. Noskaitijis 42 redsu, ka palikuschees tikai 8 zilweki — tahļak neweena kareiwja. Apskatos un apstulbu. Kur palikusi otra grupa? Ahtri pahrdomaju stahwokli. Zitadi newar buht — wiņa besgaligâ tumsâ atrahwusees, ir kaut kur tumumâ un laikam muhs meklê. Ja wiņa isdsirdès uguni, tad nekawejoschi mums peesteigsees klaht. Padewu pa ķehdi pawêhli atgreestees. Manâ rihzibâ tagad sastahweja tikai 50 zilweku. Nolehmu paprekschu eeņemt batareju un pehz tam blakus sahdsku ar sirgeem un leelgabala peederumeem. Sakahrtojis ļaudis un isskaidrojis eemeslu, usmanigi leenam us prekschu us Gorlaschowu . . . Saredsam 150 soļu atstahtumâ us paaugstinajuma abus leelgabalus. Ka leekas, sarkanee muhs jau pamanija, jo sahdshâ wiņi skrehja kâ skudras us wisam pusem.

Beidsot wisi pasuda eerakumos; pee batarejas salasi-
jäs artileristi, kuri eelahdeja leelgabalus. Sarkanee
azimredsot wehl nesinaja, no kahdas puses sagaidams
usbrukums. Mehs pagaidam, iswehrtuschees ķehdē,
slehramees kruhmos. Lihds schim nebija neweena
schahweena. Nospeedoschâ klusumā paejoschas mi-
nutes islikàs kâ muhschiba. Mani ļaudis pilnâ kau-
jas gatawibâ, tapehz dewu komandu (rokas granatas
sprahdseens) un muhsu loschmeteji, pabalstīti no
schauteņu uguns, pahrtrauz klusumu, suhtidami us
eenaidneeku loschu krusu. Sarkanee sahk apjukt.
Schis azumirklis ļaisleeto — jauna komanda — wisi
pazeļās kahjās un kleegdami urrâ ar jōni drahschās
eenaidneekam wirsu. Noskrehjuschi ap 75 soļus, pee-
peschi noteek sprahdseens — „tschomi“ schauj us
mums no leelgabala ar „kartetschu,“ par laimi — par
augstu. Peeleekam wīsus spehkus, lai ahtrak tīktu
klaht eenaidneekam. Wehl janoskreen apmehram 40
soļu, balsis no skreeschanas aissmahkuschas. Pee
leelgabala stahw weens sarkanarmeets Neskatotees
us eewainojumu, wiņsch sibeņahtrumâ eelahdē no
jauna un atkal plihst lahdīnšch — ari schoreis pa
augstu. Droschsirdigam artileristam naw wairs lemts
eelahdet: ķerts no muhsu lodes, wiņsch nokriht tur-
pat pee leelgabala. Leelineeki neistureja speedeenu
un behga us wisām pusem, pamesdami batareju
muhsu rokās. Tuhliņ issuhtiju 35 kareiwjus us
Mjeschinzy. Atrados pee leelgabaleem, kad pamaniju
no sahdshas deenwideem tuwojamees ķehdi. Is-
ņehmu binokli. Atweegloti uselpoju: tã nahza mums
klaht pasuduschâ muhsu otrâ grupa. Israhdijās, ka
Tscherni, pehdejã atpuhtas weetã, wiņa nebija ma-
nijusi muhsu aiseeschanu, bet eewerojuschi to tikai
pehz kahda laika un nekawejotees dewās mums pa
pehdam. Isdsirdejuschi stipro apschaudischauos, wiņa
steidsās mums palihgã. Drihs atgreesās us Mjeschin-

zeem issuhtitâ nodala ar siņojumu, kâ sarkaneem isdeweess aiswahkt sirgus, tã ka lahdiņu ratus neesot eespehjams atwest. Tuhdaļ atgreesu ļaudis atpakaļ ar rihkojumu, eejuhgt weetejo semneeku sirgus. Pa to laiku liku pagreest leelgabalus un apschaudit netahlu atrodoschos „Lidino“ sahdsku, kur stahweja leelineeku bataljona shtabs un us kureem atkahpãs no Mjeschinzeem issistee sarkanee. Jautri bija noskatitees, ka leelineeki tika apschauditi no paschu leelgabaleem. Neskatotees us leelo steigschanos, aisriteja dauds laika, kamehr atweda lahdiņu ratus. Eejuhdsãm schkuhtneeku sirgus un sawahzãm trofejas. Muhsu kara eeguums bija sekoschs: 2 leelgabali pilnã kahrtibã, ap 48 guhstekņu, telefona diwritepi, 5 telefona aparati, 3 jahjami sirgi ar sedleem un dauds schauteņu ar patronam. Bes tam eenaidneeks pameta 10 krituschus un eewainotus, mums saudējumu nebija. Tikai pehz diwãm stundam, t. i., plkst. 7,30 atsahjãm Gorlaschowu. Pee Tschelipowã isnahza ar pretineeku masa apschaudischanã, kursch neilgi turejãs un aismuka. Kustejamees deesgan ahtri us preekschu. Lihds schim, wiss noriteja labi Apmeqram 2 werstis preeksch Kljeschi sahdshas no wisãm pusem muhs apsweiza sarkano lodes — bijãm eegahjuschi lamatãs! Us kureeni skatees — pa labi, pa kreisi, preekschã, ais muguras — wisur „tschomi.“ (Schis bija weenigais zeļsch preeksch batarejas isweschanas, tapehz eenaidneeks isleetodams muhsu ilgo ustureschanos Gorlaschowã, sawilka spehkus ne tikai no frontes, bet ari pahrsweeda sawu reserwi; 14. pulks stahweja reserwẽ, bet 13. — frontẽ. (Eesahkãs sihtwa kauja. Nelihdseja pretineeka ahrkahrtigais pahrspehks, neds ari eepreeksch ismekletas labakãs pozizijas: wisu salausa muhsu karawihru spihdoschã drosme. Isklihdinatee sarkanee pameta dauds krituschus un guhstekņus

un 5 smagos loschmetejus. Uskrahwàm trofejas us wesumeem un kustejamees tahlak. Tagad biju pilnâ pahrleezibâ, ka sarkano preekscâ nebuhs. Peepeschi us zeļa apmehram 400 soļu attalumâ parahidjās 2 kawaleristi. Ilgi nedomadams, ussehds us weena batarejas jahjamâ sirga un kopâ ar kaprali Augustu Weibeli, kursch mani luhdsa paņemt sew lihds, aulekschojâm klaht eenaidneeka jahtneekeem. (Schis jaunais karawihrs weenmehr brihwprahtigi peedalijās isluhku gahjeenâ — wiņsch Leepajneeks, tagad serschants un Lahtschplehscha ordeņa kawaleers). Atrasdamees 150 soļu attahlumâ, jahtneeki peepeschi pasuda no zeļa. Nodomaju, kâ wiņi eejahjuschi kruhmos, dsenu sirgu us preekschu, turot rewolweri labajā rokâ. Atrodamees netahlu no tās weetas kur pasuda jahtneeki; isdsirdu sew preekschâ schauteņu atslehgu troksni — atskan salwe — lodes schwingst gar ausim, manu kâ sirgs sem manis sahk grilotees. Nesaprasdams kas notizis, atswabinu kahju no kahpschļeem un metos zeļa malas kreisâ grahwî augoschos kruhmos. Peeplazis pee semes, apskatos. — 10 soļu attahlumâ nokrituschi abi sirgi. Weens no wiņeem nekustās; bet otrs, mokās, ar kahjam pa gaisu spahridamees, peepeschi uslez kahjās un dodas swaididamees us eenaidneeka pusi. Atkal schahweeni no sarkano puses un lopiņsch nokriht. . . Kaprali Weibeli newaru eeraudsit, tikai pehz laiziņa redsu, ka wiņsch leen atpakaļ us sawejeem, kuri paschlaik peenahkuschi us 200 soļeem aisņemdami wisu zeļu. Pargreeschu galwu us eenaidneeka pusi un sastingstu no pahrsteiguma: 15 soļu atstatumâ guļ sarkano ķehde, ais wiņas, zik saredsams, otra. Tagad saprotu, kâ kauja wehl naw beigta, pretineeks par katru zenu muhs grib sasist un atņemt kara laupijumu. Muhsu kolona nahza tuwak. Gribeju wiņai ussaukt, lai noeet no zeļa, bet newareju, jo attahlums bija par leelu.

Nowehroju, ka eenaidneeks grib peelaist muhsejos pawisam klaht un zaur peepeschu uguni wiņus isnihzinat. Lai gan stahwoklis bija ļoti nopeetns, katastrofu wajadseja nowehrst. Zik ahtri eespehjams rahpschus un slehpdamees ais kruhmeem, tuwojos sawejeem. Isluhki jau peenahza us 50 soļeem. Nepaspehju wehl ar sawejeem saweenotees — otra salwe no sarkano puses — wairaki no muhsejeem nowelas us zela — pahrejee pasuhd pa labi un kreisi grahwī. Peeweenojos sawejeem, kuri jau notureja mani par krituschu. Leelgabali atradās $\frac{1}{4}$ wersti eepakaļ. Eesalikās abpuseja stipra apschaudischanās. Tagad zihņa eet par dsihwi. Issuhtu 10' zilwekus ar automatu pretineeka kreisā spahrna apeeschanaī, bet tee pehz kahda laika atgreeschas un siņo, ka neesot eespehjams issistees. Nosihmeju schim noluhkam zitus — resultats tas pats. Redsu jau eenaidneeka labo spahrnu mums tuwojamees, katru brihdi draud eebrukschana... Naw ko kawetees! Paņemu lihdsi 5 karawihrus un weenu automatu, trescho reisi mehģinu ispildit sawu nodomu. Beesee kruhmi pilnigi seds muhsu kustibu. Esam peelihduschi pawisam tuwu. Paschķirot sarus, eeraugam wairakus ķehdē guļoschus sarkanarmeeschus — mums preekschā eenaidneeka kreisais spahrns! Rokas granatas sprahdseens, — atklahjam uguni. Negaiditais usbrukums sazeļ neaprakstamu paniku. Pretineeks beesās masās nekahrtibā behg us Kljeschi pusi. Peesteidsās klaht muhsu ķehde. Eenaidneeks ahtraki zenschas sasneegt tuwejo meschu. Wiņam wajadseja pahrskreet atklahtu weetu. Dausus sarkanos nopļahwa muhsu nostahditee loschmeteji. Istihrijuschi nupat sew zeļu iswedam leelgabalus. Peenahkam pee sahdshas, kura atrodas $\frac{1}{2}$ werstes ais Kljeschi (us kartes naw atsihmeta). Deena bija ļoti karsta, mute sausa, mehle lipa pee luhpam. Wisi aplenza pirmo zeļā gadijuschos aku un, kā gahrdako dsehreenu, kahri

baudija ne wisai labo uhdeni. Liku apstahtees un ehnâ atpuhstees. Wisi noguruschi lihds besspehzbai. Karawihru iskats neapskauschams: apputejuschee waigi eekrituschi, zepures us pakauscha, sweedros ismirkuschee frentschi waļā. Peenahk kareiwis ar siņojumu, ka abi krituschee palikuschi deidsamā kaujas weetā. Pawehlu leelgabalus noahķet un pagreest us eenaidneeka pusi un ismetu ķehdi, lai sarkanee zaur peepeeschu usbrukumu (kas nekad nebija eedomajams) muhs nepahrsteids. Weens schķuhtneeks, weetejais semneeks, teek issuhtits pehz krituscho lihķeem. Wiņsch isbrauza no sahdshas kahdus 150 soļus, bet leelā ustraukumā drahschas atpakaļ. Eemeslu newajaga ilgi gaidit. Isklihdinatee sarkanee atkal sakahrtojas un, isleetojot kâ aissegu apkahrt sahdshai augoschos augstos rudsus, beesās rindās no no wisām pusem nahza mums wirsū. Atklahjām us usbruzejeem stipru uguni. Wiņi ar sawu skaitlisko pahrswaru nodomaja muhs saspeest, jo peenahza jau us 200 soļeem. Peepeschi atskan diwi sprahdseeni. Muhsu artileristi sarkanos apschauda ar kartetchu, kura sasneegdama mehrķi israuj no pretineeka widus dauds upurus. Pee leelgabaleem stahw 1. Kurseemes artilerijas pulka wirsleitnants Bergmans. Neskatotees us eenaidneeka nikno uguni, wiņsch ar droschu roku suhta lahdiņa pehz lahdiņa us pretineeku, pagaidam apturedams tā treezeenu. (Pee Latgales atbrihwoschanas man beeschi nahzās kopā zihnitees ar scho drosch-sirdigo wirsneeku, kursch ar leelgabalu nahza ķehdei lihdsi). Apjukuschā sarkano pirmā ķehde saweenojās ar otro, kura, neewehrodama smagos saudejumus, kâ jauns wilnis mums nahk tuwahk. Muhsu stahwoklis kļuhst jau bihstams. Pawehlu usahķet leelgabalus un, zik ahtri eespehjams, dotees us Fjodorkeem Paleeku arjergardā, segdams atkahpschanos. Leelineeki pamana muhsu kustibu un, meschonigi kleegdami, nahk

us sahdŝchu. Redsu, kà wiņojas ruds, us kureeni skatees — wisur „tschomi“... Leelgabali paguwa jau aisbraukt us puswersti. Us tureeni steidsas pahrejee kareiwji. Kà pehdejee atstahjam sahdŝchu kopà ar muhsu pulka II. bataljona sakaru wirsneeku, leitnantu Rupais, kursch ne soli negahja nost no maneem sahnem. Sarkanee pawisam tuwu, tapa dsirdami sauzeeni: „Сдавайся, руки вверхъ!“ Us zeļa stahw ratos eejuhgts sirgs, kuru tura serschantŝ Lapiņsch. Wiņsch rahda us 15 soļu attahlumà guļoscho un kleeds: „Kapitana kungs, tas muhsu eewainotais!“ Kamehr es noturu bailēs trihzoscho sirgu, Lapiņsch atwelk eewainoto, kursch no sahpem sten. Eeleeekam wiņū ratos un padodot serschantam groschus, ussauzu, lai brauz zik ahtri war. (Serschantŝ Lapiņsch weens no teem karawihreem, kuri kopà ar mani ļoti beeschi peedalijās daudsos gahjeenos. Tikai pateizotees wiņam, isdewàs iswest eewainoto. Wiņsch apbalwots ar Lahtschplehscha ordeni). Isbaiditais sirgs kà bulta rahwàs us preekschu. Esam ar leitnantu Rupais palikuschi beidsamee. Sarkanee bija par dauds tuwu, tà ka pa zeļu newarejām behgt, bes tam wiņsch tahlak stipri noeet pa kreisi. Lai nogreestu leelo lih-kumu, sem krusta uguns atschaudidamees, skrehjām pa atklahtu lauku. Wehl tagad man isleekas kà brihnums, ka toreis abi netikām trahpiti: Leitnantu Rupais ari scheit neatstahja wiņa humors. Aptaustidams sewi, wiņsch daschreis man usprasija: „Kapitana kungs, waj nesehsch jau kaut kur lode?!“ Pehz apmehram 20 minutem pahahzām sawejus. Weens leelgabals bija kritis „tschomu“ rokās, jo tika apschauti sirgi un truhka patronu. Peenahza kritisks brihdis. Nebija pat munizijas ar ko aisstahwetees. Pee leelgabala palika tik weens sirgs. Mums bija ap 50 guhstekņu, ar kuru palihdsibu stuhmām leelgabalu us preekschu. Kahdu $\frac{1}{4}$ wersti no mums steepàs

meschs. Peeleekot beidsamos spehkus, ar saspeestem sobeem sasneedsam to: beidsas sarkano uguns sfera. Brihwi uselpojàm . . . Drihs eegahjàm Fjodorki sahdshâ, kurâ par laimi sarkano nebija. Scheit mums weetejee pasiñoja, ka muhs Kangołzos leelâ skaitâ sagaidot sarkanee. Usnemt kauju nebijàm wairs spehjigi, tapehz pawehleju dotees us seemeļem un pahreet Sinjuchu upi pee Lowuschkeem. Nosuh-tiju us preekschu leelgabalu ar kara laupijumu. Padsirdinajàm eewainotos un nomasgajàm bruhzes. Palika schehl noskatitees, kâ nabadsini waideja un no sahpem lozijàs. Daschi no eewainojumeem bija smagi. Uš ahtru roku wiņus pahrsejuschi dewamees pakaj us preekschu isbraukuscheem. Isgahjàm zauri Lowuschkeem us Sinjuchas (Silo) upi. Eewainotus pahrzelt isdewàs weegli. Pee leelgabala pahrweschanas pakawejamees jau dauds ilgaku laiku. Peesehjàm pee leelgabala stipru wirwi. Pahrbriduschee us otu krastu, guhstekni saņehma wirwes galu un sahka wilkt. Leelgabals eegahja tik dsili, kâ wairogš ween bija redsams wirs uhdeņa. Ar leelàm pulem wiņu is-wilka laukâ. Silàs upes krasti ļoti purwaini, riteņi eegrima muklajâ lihds asim. Pamozijamees deesgan ilgi, kamehr leelgabalu isdewas eewest un nostahdit tuwejâ meschâ. Mehs, zeldami pahri trofejas, wehl pulzejamees us labâ krasta. Aiselsusees atskrehja kahda meitene no Lowuschkeem un teiza, ka sahdshâ apmehram pusstundu atpakaj eenahkuschi sarkanee, kuri steidsotees mums pakaj. Pawehleju pasteigtees un drihs beidsamais lahdinšch atradàs muhsu pusē. Sagahjàm wisi meschâ. Lai istihritu stobru, wirsleitnants Bergmans islaida wehl daschus lahdinšus us pretejo krastu. Nomoziti lihds nawei plkst. 17 sa-sneedsam muhsu isejas punktu — Reikus.

Pehz tschetràm deenam pahrnahza pretineeka schehlsirdigâ mahsa. Wiņa teiza, ka sarkanee 15. jul.

kaujâ saudejuschi ap 200 krituschus. Pehz mahsas isteizeeneem wiņa pate pahrsehjuse ap 150 eewainotus. No mums saņemtee 53 guhstekņi bija no 1—4 un isluhku rotam. Israhdijās, ka bijam aplenkti no 13. un 14. pulka bataljoneem, apmehram 2000 wiħru kopskaitā, tā tad 20 kaħrtigs pahrspeħks!

Par scho gaħjeenu tiku stahdits preekschā ap-balwoschanai ar Laħtschplehscha ordeņa II. schķiru.

Telefonograma Nr. 316, 15. VII. 20.

I. pulka komandeerim.

Siņoju, ka nakti no 14. us 15. juliju pastiprinata isluhku nodala sem manas wadibas aisgahja pretineeka aismugurē un atņehma Garlaschowa saħdschā leelgabalu pilnā kaħrtibā ar dauds laħdiņeem, telefona aparateem. — Pretineeks ar milsu speħku mehģinaja muhs apturet un apeet, bet tika atsists, pee kam saņehmām 5 smagos loschmetejus ar dauds lentem, kā ari schautenes un patronas. Saņemti 53 guhstekņi. Pretineekam dauds krituscho. Muhsu saudejumi: 2 krituschee un 4 eewainotee.

II. bataljona komandeers,

kapitans: (paraksts) Helmans.

Peesiħme: Beidsamā telefonograma bija steigmā sa-stahdita. Pehz weħlak eewahktām siņam muhsu saudejumi sa-stahweja no 3 krituscheem un 6 eewainoteem. No peħdejeem weens nomira lasaretē.

Beigās atsihmeju isluħkoschanās krituscho un eewainoto karawihru sarakstu.—

5. septembrī 1919. gadu:

Kareiwis A l e k s a n d e r s P o r e m -
s k i j s, ridsineeks, pasuda bes weħsts. Wiņsch
atgreesās zaur Igauniju 1919. gadā, (8. rota).

11. oktobrī 1919. gadā:

Kareiwis Augusts Pleschs, (no Iwdiņeem, Latgalē) tika eewainots. (8. rota).

3 dezembrī 1919. gadā:

Kapralis Jahnis Purenšs (ridsineeks) un kareiwis Bindemans (no Siguldas, 8. rota), abi eewainoti.

19. februārī 1920. gadā:

Kareiwis Sergejs Eļķis, (ridsineeks) kritis. Dischk. Nikolajs Antains un kar. Jegņus, abi ridsineeki, eewainoti (8. rota).

1. maijā 1920. gadā:

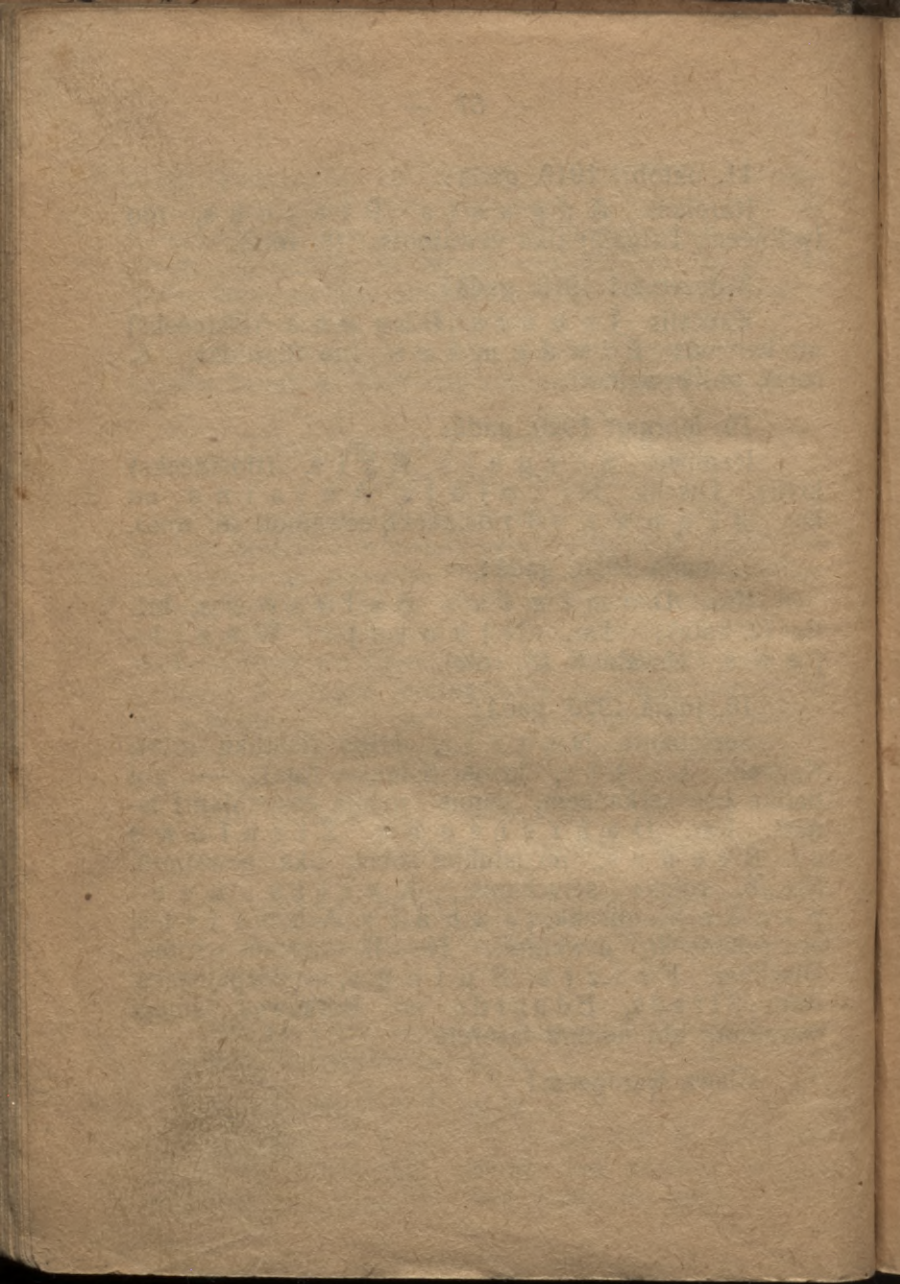
Kar. Domimiks Balasows, kritis (7. rota); kar. Nikolajs Wasiljews, eewainots (8. rota).

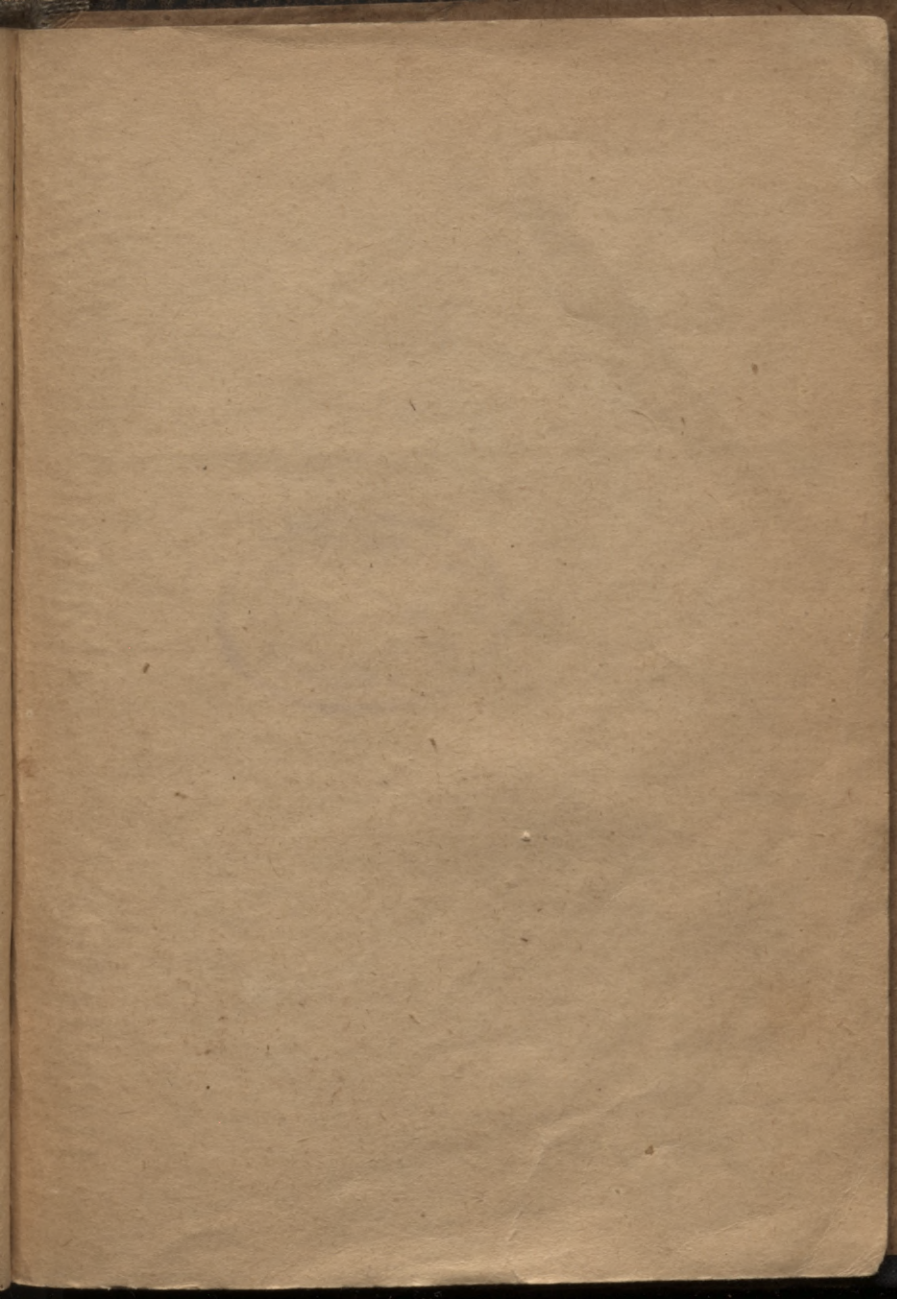
15. jūlijā 1920. gadā:

Serschants Nigels, kritis (isluhku rota); Kapralis Luste, kritis (isluhku rota), — abi palika pee sarkaneem, wiņus nebija eespehjamš isnest. Kar. Dahrsneeks, Zirulows un Brenzs, no isluhku rotas, tika eewainoti. No 8. rotas: serschants Karlis Leepiņsch, dischk. Jahnis Ahbelits, abi ridsineeki, eewainoti. No II. loschm. rotas, Dischkar. Frizis Spinga, — leepajneeks, Kar. Strads, Eduards no Borkowas, smagi eewainoti abi nomira lasaretē.

Slawa waroņeem!

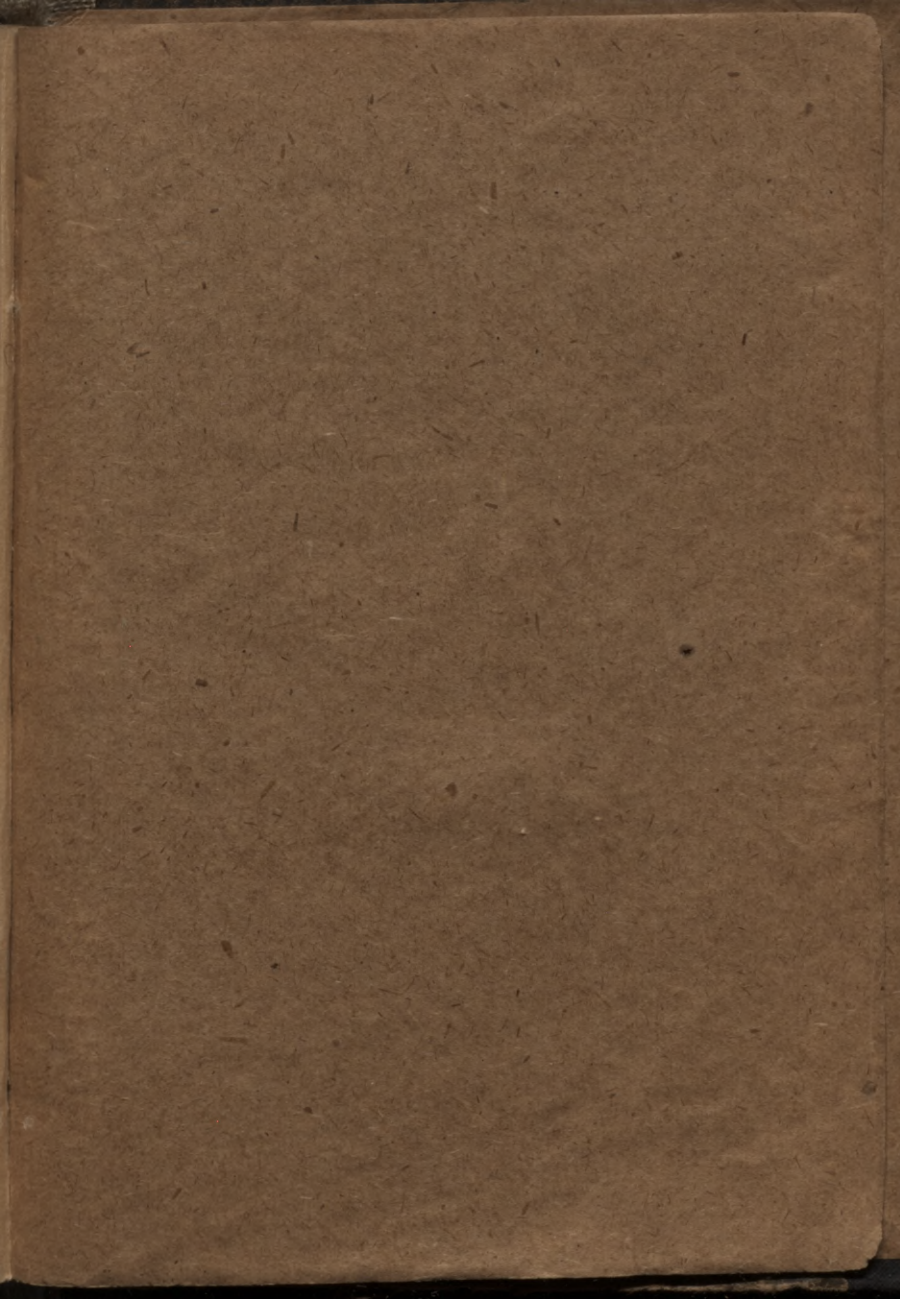

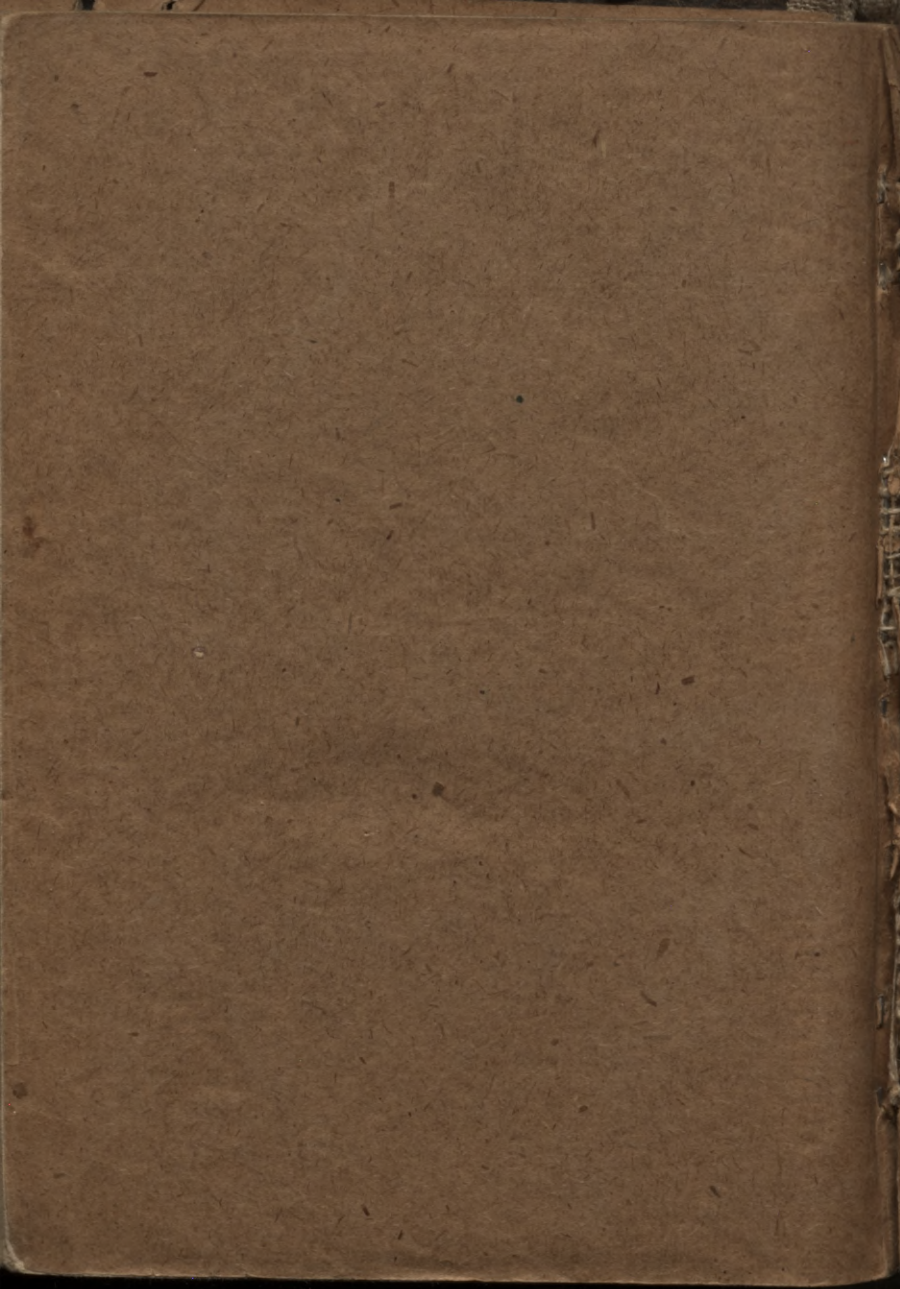

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309094573

1,50

Sand.

ARTURS OLINŠ, RIGĀ

KANTORU GRĀMATU FABRIKA

UN GRĀMATU SEETUVE

L. BISKAPU EELĀ 5. TĀĻR. 22-80.